

Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2006 roku

Supreme Chamber of Control
Annual Report
2006

- Poland -

Misja

Najwyższej Izby Kontroli
jest dbałość o gospodarność
i skuteczność w służbie publicznej
dla Rzeczypospolitej Polskiej.

The mission

of Supreme Chamber of Control (NIK)
is to promote economic efficiency
and effectiveness in the public service
to the benefit of the Republic of Poland.

Wizja

Najwyższej Izby Kontroli
jest cieszący się powszechnym autorytetem
najwyższy organ kontroli państwowej,
którego raporty będą oczekiwanym
i poszukiwanym źródłem informacji dla
organów władzy i społeczeństwa.

The vision

of the NIK
is a Supreme Audit Institution
with a widely recognised standing,
whose reports will be an expected
and sought for source of information
for organs of the state and general public.

Spis treści

Contents

Słowo wstępne Prezesa NIK Mirosława Sekuły	4 / 6	Foreword by Mirosław Sekuła, NIK President
Kierownictwo NIK	8	NIK Management
Kolegium NIK	12 / 13	NIK College
Struktura NIK	14 / 15	Organisational Structure of the NIK
Priorytety kontroli	16 / 17	Audit priorities
NIK – konsekwentny rozwój	18 / 19	Consistent Development of the NIK
Tematy kontroli	24 / 25	Audit Subjects
Upublicznianie wyników kontroli	37	Publication of audit findings
Współpraca z Sejmem	38	Cooperation with the Sejm
Działalność wydawnicza	39	Publications
Współpraca międzynarodowa	40 / 41	Cooperation with other Audit Institutions
Pracownicy NIK	42	NIK Staff
Wykonanie budżetu NIK	43	Execution of the NIK budget
Z dziejów kontroli państwowej w Polsce	44 / 45	Brief history of the Supreme Chamber of Control

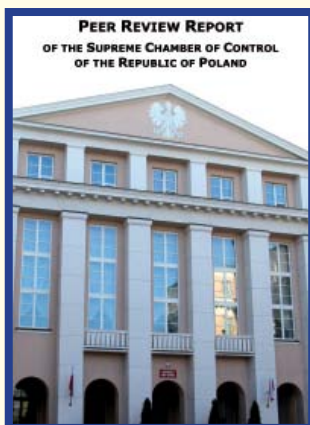

Nasze działania, osiągnięcia i sukcesy w 2006 r. Our activities, achievements and successes in 2006

158 tematów kontroli planowych	158 planned audit subjects
2 615 skontrolowanych jednostek	2,615 audited bodies
245 tematów kontroli doraźnych	245 ad-hoc audit subjects
2 772 przekazane wystąpienia pokontrolne	2,772 post-audit statements
174 informacje o wynikach kontroli przedłożone Sejmowi	174 pronouncements on audit results submitted to the Sejm
10 133 mln zł – wymiar finansowy nieprawidłowości ujawnionych w wyniku kontroli	PLN 10,133 million recovered as a result of financial irregularities disclosed in NIK audits
1 410 mln zł – wymiar korzyści finansowych uzyskanych w wyniku kontroli	PLN 1,410 million financial benefits our audits
52 wnioski de lege ferenda zgłoszone w 20 informacjach	52 de lege ferenda proposals submitted in 20 pronouncements on audit results

*Zdaniem zespołu ekspertów kontrole NIK są wysokiej jakości, zarządzanie zasobami ludzkimi wspomaga działalność kontrolną, audyt wewnętrzny NIK jest zgodny ze standardami. NIK podniosła standardy swojej praktyki kontrolnej do poziomu standardów międzynarodowych.(...)**

* Raport z przeglądu partnerskiego Najwyższej Izby Kontroli, dokonanego przez Urząd Kontroli Państwowej Danii

*The team finds that: the SCC achieves high quality when auditing, the management of human resources supports the audit, internal audit is in compliance with standards. The SCC has upgraded the auditing practice in line with international standards. (...)**

* Peer Review Report of the Supreme Chamber of Control of the Republic of Poland by the National Audit Office of Denmark

Szanowni Państwo,

W corocznych sprawozdaniach z działalności Najwyższej Izby Kontroli prezentujemy informacje o jej organizacji, funkcjonowaniu oraz działalności kontrolnej. Szczególne miejsce zajmują w nich omówienia wyników kontroli, w tym dokonane przez Izbę oceny dotyczące sprawności administracji publicznej wszystkich szczebli, a w szerszym kontekście – kondycji struktur państwa.

W tym roku pragnę natomiast skoncentrować się na kilku ostatnich latach działalności Izby. Czynię to z kilku powodów, a jednym z nich jest upływająca niebawem moja kadencja na stanowisku Prezesa NIK. Obejmując je w 2001 r. z satysfakcją stwierdziłem, że zastałem Izbę w dobrym stanie, nieczułem na zmiany politycznych klimatów, w każdych warunkach realizującą swą nadrzędną powinność strażnika grosza publicznego. Tak jest nadal. Jestem też pewien, że Izba w pełni zasługuje na miano organizacji „uczącej się”, za sprawą kompetentnych i oddanych pracy ludzi, którzy związali z nią swój zawodowy los.

A zatem stale się doskonalimy. Popularne niegdyś porzekadło „lepsze jest wrogiem dobrego” straciło dziś na aktualności i jest przejawem zachowawczego stosunku do rzeczywistości. Prawda ta dotyczy nie tylko podmiotów prywatnych, funkcjonujących w warunkach ostrej konkurencji rynkowej. Jednostki sektora publicznego również muszą działać w sposób nowoczesny i elastyczny, szybko dostosowywać się do zmieniających się warunków, realizować przypisane im zadania w sposób wydajny i skuteczny, z zachowaniem wymogu oszczędności. Z tej perspektywy przyglądamy się podmiotom kontrolowanym, ale identyczne wymagania stawiamy też naszej instytucji. Można zatem i sobie zadać pytanie: czy Izba jest przygotowana do zachodzących zmian i rosnących wymagań?

Aby na to odpowiedzieć, nieustannie wsłuchujemy się w opinie o naszej pracy i staramy się na ich podstawie wyciągać wnioski usprawniające. Ściśle współpracujemy z Sejmem, poszczególnymi komisjami sejmowymi, w tym z Komisją do Spraw Kontroli Państwowej. Jako najwyższy organ kontroli nie wahamy się też poddać profesjonalnym osądom z zewnątrz, dokonywanym przez doświadczonych pracowników podobnych instytucji z innych krajów, w drodze tzw. przeglądów partnerskich. W ubiegłym roku Najwyższa Izba Kontroli poddała się właśnie takiej ocenie, dokonanej przez Urząd Kontroli Państwowej Danii. Duńscy kontrolerzy w raporcie z przeglądu stwierdzili, że kontrole NIK cechuje wysoka jakość – są obiektywne, dobrze udokumentowane i mają walor reprezentatywności pozwalający na uprawnione uogólnienia. Opinia ta, pochodząca z niezależnego źródła, może być powodem do satysfakcji. Należy pamiętać, że takie oceny nie biorą się z przypadku, nie są wynikiem jednorazowego zrywu ani doraźnej akcji. Trzeba na nie zapracować długoletnim wysiłkiem, determinacją i wytrwałością. W tym kontekście warto czasami spojrzeć wstecz, aby zobaczyć, jaką drogę przebyliśmy i czego dokonaliśmy.

Przełom stuleci zastał Izbę intensywnie przygotowującą się do pracy w warunkach integracji Polski z Unią Europejską. W 2000 r. Komisja Europejska wyraziła pogląd, że elementem dalszego rozwoju NIK powinno być opracowanie metodyki kontroli opartej na najlepszych wzorcach stosowanych w najwyższych instytucjach kontrolnych krajów UE. Raporty pokontrolne – zaleciła Komisja – powinny być sporządzane zgodnie ze światowymi standardami.

Kwestią doskonalenia kontroli państwowej wykonywanej przez NIK zajął się też Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. W uchwale ze stycznia 2000 r. zwrócił m.in. uwagę na konieczność przyjęcia przez Izbę długofalowej strategii działania, w tym ustalenia nowych zasad polityki kadrowej i zapewnienia – przez właściwą organizację – większej efektywności jej pracy. Sejm

sformułował oczekiwanie, że raporty Najwyższej Izby Kontroli będą prezentowały bardziej pogłębioną diagnozę stanu państwa oraz przedstawiały opis i ocenę mechanizmów powodujących pojawianie się nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu.

W 2000 r., na wniosek Prezesa NIK, międzynarodowy zespół ekspertów dokonał przeglądu partnerskiego Izby, w celu oceny jakości jej działania, w kontekście spełniania wymogów stawianych najwyższemu organowi kontroli państwa, które ma się znaleźć w Unii Europejskiej. Eksperci uznali, że NIK jest niezależną, godną zaufania, profesjonalną organizacją. Zalecili jednak, aby dla udoskonalenia pracy Izby opracować m.in. strategię działania NIK, podręcznik kontrolera, wdrożyć nowoczesny system zarządzania jakością kontroli oraz określić zasady przejrzystej polityki kadrowej.

W lipcu 2002 r. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli przyjęło dokument pn. „Strategia NIK – misja i wizja”, będący programem rozwoju określającym cele i kierunki działania Izby. Jednocześnie podjęto prace nad „Standardami kontroli NIK”, wyznaczającymi nowe normy w dziedzinie planowania, przygotowania i przeprowadzania kontroli oraz opracowywania dokumentów pokontrolnych. Uwzględniają one nie tylko obowiązujący w Polsce stan prawny, ale też uznane międzynarodowe standardy kontroli.

Opracowanie przez NIK własnych standardów kontroli stało się punktem wyjścia do prac nad uporządkowaniem metodyki kontroli oraz wprowadzenia do obowiązujących procedur kontrolnych rozwiązań przystających do wymagań współczesności. Zwieńczeniem tych prac stał się zatwierdzony w 2003 r. „Podręcznik kontrolera”, zawierający m.in. szczegółowe wytyczne stosowania standardów kontroli. Jednym z podstawowych celów jego wdrożenia jest utrzymanie jakości przeprowadzanych przez Izbę kontroli na uznanym poziomie międzynarodowym.

Wysiłki te zostały zauważone i docenione. Komisja Europejska w „Kompleksowym raporcie monitorującym w sprawie przygotowań Polski do członkostwa w UE”, opublikowanym w listopadzie 2003 r. uznała, że „Najwyższa Izba Kontroli jest niezależną i profesjonalną organizacją, a jej służby kontrolne zadowolająco kontrolują wszystkie fundusze publiczne i unijne”. 1 maja 2004 r. Polska wróciła do europejskiej rodziny.

W kolejnych latach systematycznie wdrażaliśmy przyjęte rozwiązania. Udoskonaliliśmy proces planowania działalności kontrolnej, koncentrując ją na najważniejszych sferach funkcjonowania państwa. Ustalając na okresy trzyletnie priorytetowe kierunki badań kontrolnych kierujemy się potrzebą identyfikacji przyczyn i mechanizmów nieprawidłowości. Metodyka przeprowadzanych corocznie kontroli wykonania budżetu państwa uwzględnia międzynarodowe wymogi audytu finansowego. Sprawdzamy funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, identyfikujemy zagrożenia korupcją. W coraz większym stopniu postępowanie kontrolne wspomagane jest technikami informatycznymi.

Najwyższa Izba Kontroli przeszła głębokie przeobrażenia, dostosowując swoją praktykę kontrolną do międzynarodowego poziomu. Pragnę jednocześnie podkreślić, że postęp w działaniu Izby nie byłby możliwy bez wykwalifikowanej kadry, o wysokiej etyce zawodowej. Podstawowe zasady, którymi kierują się kontrolerzy Izby, to: rzetelność i uczciwość, niezależność, obiektywizm i bezstronność, kompetencja i staranność, profesjonalne zachowanie i przestrzeganie tajemnicy kontrolerskiej.

Wyrazem uznania dla dokonań i wysokiej pozycji NIK w gronie europejskich najwyższych organów kontroli było powierzenie jej roli organizatora spotkania prezesów tych instytucji w grudniu 2006 r., a przede wszystkim – gospodarza VII Kongresu EUROSAI, organizacji zrzeszającej najwyższe organy kontroli z 46 krajów Europy oraz Europejski Trybunał Obrachunkowy. Kongres ten odbędzie się w 2008 r. w Krakowie i rozpocznie trzyletni okres przewodnictwa NIK w EUROSAI.

Miroslaw Sekula

Ladies and Gentlemen

Annual Reports of the Supreme Chamber of Control (NIK) provide information on its operations, on audits & their results (including assessments made by the NIK as to the efficiency of public administration at all levels) and, more broadly, on the condition of state structures.

This time I would like to focus on the NIK's activities over the last few years. I would like to do so for several reasons, the main being the impending end of my term of office as NIK President. When I was appointed to the post in 2001, I was satisfied to see the NIK in a healthy condition, immune to political upheaval and carrying out its primary function as the guardian of public money. I believe this is still the case. And I know that the NIK continues to develop, always improving thanks to its competent and dedicated staff.

Thus we continue to progress. The practice of abiding by old rules and relying on old solutions is no longer appropriate. And this applies not only to private firms that are forced to compete fiercely in the market. Public sector entities also have to act in a new, modern way.

They must adapt to changing conditions, be flexible and perform their tasks effectively, efficiently and economically. This is how we judge our clients, but we too need to act in this way. Therefore, we might ask ourselves the following question: is the Supreme Chamber of Control prepared for the changes that are underway and for the increased range of work?

In order to answer this question, we listen to the opinions of others on our work and we try to draw conclusions that will result in improvements. We closely co-operate with Parliament and with its committees, including the Committee for State Auditing. As a Supreme Audit Institution (SAI) we welcome external professional assessments carried out by experienced officials from other SAIs - so called 'peer reviews.'

Last year, the Supreme Chamber of Control was reviewed by the National Audit Office of Denmark. In their peer review report, Danish auditors stated that NIK audits are of a high quality, objective, well-documented and representative. This opinion, coming from an independent source, gives us reason to be satisfied. We have to remember that such assessments are not the result of isolated actions. They are given after years of effort, determination and perseverance. In this context, it is sometimes worth looking back to see how far we have come and what we have achieved.

The turn of the century witnessed the NIK engaged in intense preparations for working in the new environment that would follow Poland's accession to the European Union. In 2000, the European Commission stated that the NIK should adopt an audit methodology based on the best practices of Supreme Audit Institutions of other EU Member States. The Commission recommended that audit reports should be developed in accordance with international standards.

The issues around improvements to the NIK's audit methodology were also considered by the Parliament of the Republic of Poland (Sejm). In its resolution of January 2000, the Sejm remarked that the NIK should adopt a long-term strategy - including a new human resources policy and a new management structure that would assure more effective outcomes to our work. The Sejm also suggested that NIK reports should present an in-depth diagnosis of the State's condition, as well as descriptions and assessments of procedures that result in irregularities in its functioning.

In 2000, on a motion by the NIK President, an international team of experts prepared a peer review of the NIK in order to assess the quality of its activities in the context of the requirements that the Supreme Audit Institution of a candidate country needed to fulfil. The experts considered the NIK an independent, trustworthy and professional organization. They recommended, however, that in order to improve its works the NIK should develop an activity strategy and a manual for

auditors, as well as implement a modern quality management system and set out principles for a transparent human resources policy.

In July 2002, the College of the Supreme Chamber of Control adopted 'NIK Strategy – Mission and Vision' ('Strategia NIK – misja i wizja'). This is a development programme setting objectives and directions for the NIK's activity. At the same time, work on NIK auditing standards began aimed at determining new standards for planning, preparing and conducting audits, and for developing post-audit documentation. They are compliant with both Polish legal regulations and internationally recognized auditing standards.

Once the NIK developed its own auditing standards, it was ready to start work on organizing its audit methodology and introducing modern procedures. These works were concluded with 'Auditor's Manual' ('Podręcznik kontrolera'), adopted in 2003. It contains, for instance, detailed guidelines for the application of auditing standards. One of the main objectives of its implementation is to maintain the quality of NIK audits at the internationally recognized level.

These efforts have been appreciated. The European Commission, in its November 2003 report on Poland's preparations for EU membership (published in November 2003), stated that 'the Supreme Chamber of Control is an independent and professional organization whose audits cover all state and European funds.' And then, on 1 May 2004, Poland joined the European Family.

In the following years, we have systematically implemented the solutions adopted. We have improved the audit planning process, focusing on the most important elements of the State's activities. Setting audit priorities for three-year periods, we try to identify the reasons for and the mechanisms of irregularities. The methodology of our annual state budget execution audits takes into consideration international standards of financial auditing. We examine the operation of the internal control system and identify corruption threats. And our audit proceedings are, to a large extent, supported by computer assisted technologies.

The Supreme Chamber of Control has undergone substantial changes and adjusted its audit methodology to meet international requirements. At the same time, I would like to stress that such progress in the NIK's work would not be possible without its well qualified staff acting in accordance with high ethical standards and confidentiality. The basic principles that our auditors obey are diligence, honesty and professionalism.

The NIK has been recognised for its achievements and its standing among European Supreme Audit Institutions. It was therefore chosen to organize the meeting of SAI Heads in December 2006 and, more importantly, to host the VII Congress of EUROSAI – the institution that gathers Supreme Audit Institutions from 46 European countries and the European Court of Auditors. The Congress is scheduled for June 2008 and will mark the beginning of the NIK's three-year Presidency of EUROSAI.

Mirosław Sekuła

Mirosław Sekuła

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

President of the NIK

Mirosław Sekuła urodził się 20 czerwca 1955 r. w Strzelcach Opolskich. Jest żonaty, ma dwoje dzieci – syna i córkę. Ukończył studia na Wydziale Chemii Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz studia podyplomowe na Wydziale Organizacji i Zarządzania. Był pracownikiem naukowym Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu. W 1990 r. wybrany do Rady Miejskiej Zabrza, został jej przewodniczącym, a od 1994 pełnił funkcję wiceprezenta Miasta Zabrza.

W 1997 r. wybrany został na posła do Sejmu RP, był wiceprzewodniczącym Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego, a od grudnia 1999 r. przewodniczył Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. 6 lipca 2001 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej powołał go na stanowisko Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Po wyrażeniu zgody przez Senat RP, w dniu 20 lipca 2001 r. objął stanowisko Prezesa NIK.

Prezes Mirosław Sekuła aktywnie reprezentuje Izbę na arenie międzynarodowej, od czerwca 2005 roku pełni funkcję wiceprzewodniczącego EUROSAI.

Prezes NIK w chwilach wolnych uprawia ogród i sad; ma 2 psy i 2 koty. Oprócz pracy zawodowej interesuje się naukami ścisłymi, poezją i historią. Podczas urlopu preferuje aktywny wypoczynek: turystykę pieszą i rowerową.

Mirosław Sekuła was born on 20 June 1955 in Strzelce Opolskie. He is married with two children, a daughter and a son. In 1980, he graduated from the Faculty of Chemistry at the Silesian University of Technology in Gliwice. He also completed postgraduate studies at the Faculty of Organization and Management. He was a research worker in the Institute of Chemical Processing of Coal in Zabrze. In 1990, he was elected a member of the City Council in Zabrze, later he became the president of the City Council and finally, in 1994, the Deputy Mayor of the City of Zabrze.

In 1997, he was elected to the Parliament of the Republic of Poland. He was the Deputy Chairman of the Committee on Local Self-Government, and in December 1999 he was appointed the Chairman of the Committee on Public Finance. On 6 July 2001, he was appointed the President of the Supreme Chamber of Control. Having been approved by the Senate, he started his term of office on 20 July 2001.

President Mirosław Sekuła actively represents the NIK in the international arena. Since June 2005, he has been the Vice-President of EUROSAI.

In his spare time, President Sekuła enjoys gardening. He has two dogs and two cats. During holidays, he is also very active: enjoys trekking and cycling.

Jacek Jezierski

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

NIK Vice-President

Jacek Jezierski urodził się 11 kwietnia 1958 r. w Gdańsku. Jest żonaty, ma dwóch synów. Studia odbył na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie uzyskał tytuł magistra biologii ze specjalizacją ekologia zwierząt. W 1981 r. wyjechał na roczną wyprawę naukową Uniwersytetu Gdańskiego do stacji badawczej PAN na Spitsbergenie.

Pracę zawodową rozpoczął w 1983 r. w Stacji Ornitologicznej Instytutu Zoologii PAN w Górkach Wschodnich koło Gdańska. W latach 1985-1990 utrzymywał się z prac wysokościowych prowadzonych przez Klub Wysokogórski „Trójmiasto”. W latach 1990-1992 pracował w Biurze ds. Ekologii Komisji Krajowej NSZZ Solidarność.

W dniu 15 czerwca 1992 r. Jacek Jezierski rozpoczął pracę w Najwyższej Izbie Kontroli na stanowisku wicedyrektora Zespołu Ochrony Środowiska i Gospodarki Przestrzennej, a po reorganizacji – Departamentu Ochrony Środowiska i Budownictwa. Z dniem 1 sierpnia 1998 r. został powołany przez Marszałka Sejmu RP na stanowisko wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli. Aktualnie nadzoruje jednostki NIK kontrolujące m.in. sferę gospodarki, prywatyzacji mienia Skarbu Państwa, spraw socjalnych i zdrowia, rolnictwa oraz sferę ochrony środowiska.

Alpinista, pasjonat wspinaczki wysokogórskiej, polarnik, wolne chwile przeznaczają na obserwację i obrączkowanie ptaków chronionych w Polsce – orłów bielików i kormoranów.

Jacek Jezierski was born on 11 April 1958 in Gdańsk. He is married, with two sons. He graduated from the Faculty of Biology and Earth Sciences of the Gdańsk University with an MSc degree in animals ecology. In 1981 he participated in a research expedition held by the Gdańsk University to the Polish Academy of Science's station in Spitsbergen.

He started his professional career in 1983 at the Ornithological Station of the Zoology Institute of the Polish Academy of Sciences in Górki Wschodnie near Gdańsk. In the years 1985-1990 he made his living performing works at great heights in the High-Mountain Club of "Trójmiasto". From 1990 to 1992 he was employed in the Office for Ecology of the National Commission of the Independent and Self-Governing Trade Union of "Solidarity".

On 15 June 1992 he started to work for the NIK as the Deputy Director of the Team for Environmental Protection and Physical Management, later converted into the Environmental Protection and Construction Department. On 1 August 1998 he was appointed Vice-President of the Supreme Chamber of Control. Currently he supervises NIK units involved in audits of, for example, economic matters, privatization of State Treasury assets, labour, social affairs, health, agriculture and environmental protection.

He is a climber and an explorer of the polar regions. He has passion for mountaineering. In his spare time, he watches and rings Polish protected birds – eagles and cormorants.

* Trójmiasto – Three Cities (Gdańsk, Gdynia and Sopot)

Józef Górny

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

NIK Vice-President

Józef Górny urodził się 15 września 1949 r. w Gilowicach k. Żywca. Jest żonaty, ma trzech synów. Studiował na Wydziale Odlewnictwa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie w 1973 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera odlewnika. W tym samym roku rozpoczął pracę w WSK „PZL-Rzeszów”. W 1981 r. ukończył studia doktoranckie, uzyskując tytuł doktora nauk technicznych.

W 1990 r. został wiceprezydentem Rzeszowa. Funkcję tę pełnił do 1999 r., w latach 1994-1998 sprawował też mandat radnego. W 1997 r. został wybrany z listy AWS posłem na Sejm RP. Przez całą kadencję pracował w sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa jako jej wiceprzewodniczący, uczestniczył także w pracach Komisji Polityki Przestrzennej, Budowlanej i Mieszkaniowej, a następnie Komisji Finansów Publicznych. Jest autorem ponad dwudziestu publikacji krajowych i zagranicznych z dziedziny metalurgii i odlewnictwa.

19 października 2001 r. Józef Górny objął stanowisko dyrektora generalnego NIK, zaś od 20 grudnia 2006 r. jest wiceprezesem Najwyższej Izby Kontroli. Sprawuje nadzór nad jednostkami NIK kontrolującymi m.in. sferę administracji publicznej, systemów transportowych i komunikacji, nauki, oświaty, dziedzictwa narodowego, obrony narodowej i bezpieczeństwa wewnętrznego.

Józef Górny pasjonuje się turystyką – ma uprawnienia przewodnika turystyki górskiej, lubi muzykę klasyczną oraz literaturę.

Józef Górny was born on 15 September 1949 in Gilowice, near Żywiec. He is married, with three sons. In 1973 he graduated from the Casting Department of the Mining and Metallurgy Academy in Kraków with an MSc degree in metallurgical engineering. In the same year he started to work for the Transport Equipment Enterprise in Rzeszów. He was awarded a PhD degree in technical sciences in 1981.

In the 1990s he worked for local government administration, among others as Vice-President of the City of Rzeszów. In 1997 he was elected to the Parliament from AWS - the “Solidarity” Election Action. During the whole term of office of the Parliament he was the Deputy Chairman of the Committee for Environmental Protection, Natural Resources and Forestry. He was also a member of the Committee for Physical Management, Construction and Housing Policy and of the Public Finance Committee. He is the author of over 20 publications on metallurgy and founding.

On 19 October 2001 Józef Górny was appointed Director General of the Supreme Chamber of Control. On 20 December 2006 he was appointed the NIK Vice-President. He supervises the NIK organisational units responsible for audits of public administration, transport systems, science, education, national heritage, as well as national defence and internal security.

Józef Górny's passion is tourism, he is a certified leader in mountain trekking, he also enjoys classical music and literature.

Bogdan Skwarka

Dyrektor Generalny
Najwyższej Izby Kontroli

NIK Director General

Bogdan Skwarka urodził się 28 maja 1958 r. w Puławach. Jest żonaty, ma córkę i syna. W 1983 r. uzyskał tytuły magistra prawa oraz magistra administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1983-1989 pracował w Instytucie Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. W tym czasie uzyskał roczne stypendium rządu Francji i studiował prawo rolne na Uniwersytecie w Paryżu. Po powrocie obronił doktorat w Instytucie Państwa i Prawa PAN. Począwszy od 1989 r. pracował jako doradca Krajowej Rady Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”, a następnie został doradcą Ministra w Urzędzie Rady Ministrów. W 1990 r. pracował w Kancelarii Prezydenta RP jako dyrektor Biura ds. Wsi. W 1991 r. rozpoczął pracę w parlamencie jako dyrektor Biura Prawnego, a później Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu. W 1997 r. objął stanowisko Szefa Kancelarii Senatu. Odbił szereg staży zagranicznych, m.in. w Brukseli, Strasburgu, Waszyngtonie i Ottawie.

W październiku 2001 r. rozpoczął pracę w NIK. Był dyrektorem Departamentu Prawnego i Orzecznictwa Kontrolnego, zaś 21 grudnia 2006 r. objął stanowisko dyrektora generalnego NIK. Jest odpowiedzialny m.in. za budżet NIK, realizację strategii informatyzacji, nabór pracowników, zamówienia publiczne oraz gospodarowanie mieniem Izby. Nadzoruje departamenty wspomagające procesy kontrolne oraz departamenty obsługi. Jest kierownikiem aplikacji kontrolerskiej.

Bogdan Skwarka interesuje się sportem, szczególnie piłką nożną oraz muzyką rockową z lat 1970-1990. Urlopy lubi spędzać aktywnie, preferuje wędrówki po Tatrach.

Bogdan Skwarka was born on 28 May 1958 in Puławy. He is married with a daughter and a son. In 1983, he graduated from the Warsaw University with Masters in Law and Masters in Administration. In the years 1983-1989, he worked at the Institute of Agriculture and Rural Development at the Polish Academy of Sciences (PAN). Then, he received a one-year scholarship from the Government of France and studied agricultural law at the University of Paris. After he came back to Poland, he defended his PhD dissertation at the Institute of State and Law of the PAN. In 1989, he started working as an advisor at the National Council of the Independent Self-Governing Trade Union of Farmers „Solidarity” („Solidarność”), and later he became an advisor to the Minister at the Office of Council of Ministers. In 1990, he worked at the Chancellery of the President of Poland as the director of the Office for Rural Areas. In 1991, he began to work in the Parliament as the director of the Press Office, and later as the director of the Legislative Office of the Chancellery of the Senate. In 1997, he was appointed Head of the Chancellery of the Senate. He was on several placements, for instance in Brussels, Strasbourg, Washington and Ottawa.

In October 2001, he began working at the Supreme Chamber of Control (NIK). He was the Director of the Legal and Appeal Proceedings Department. On 21 December 2006, he was appointed Director General of the NIK. He is responsible for the NIK budget, implementation of the NIK IT strategy, recruitment, public procurement, management of the NIK's property, etc. He supervises works of administrative and audit support departments. He is also the manager of the Professional Training for Auditors.

Bogdan Skwarka is interested in sports, especially football, and rock music from the years 1970-1990. In his spare time, he enjoys active relaxation, especially hiking in the Tatra mountains.

Kolegium NIK

Konstytucja RP i ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli stanowią, że Izba działa na zasadach kolegiałości. Kadencja członków Kolegium, powoływanych przez Marszałka Sejmu, trwa 3 lata. Do zadań Kolegium Najwyższej Izby Kontroli należą m.in.: zatwierdzanie analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej oraz sprawozdania z działalności Izby, uchwalanie opinii w przedmiocie absolutorium dla rządu, uchwalanie budżetu NIK i planu pracy, opiniowanie programów i informacji o wynikach szczególnie ważnych kontroli oraz rozpatrywanie zastrzeżeń do wystąpień pokontrolnych.

Skład Kolegium NIK:

Prezes NIK, wiceprezesi i dyrektor generalny NIK

Mirosław Sekuła	– Prezes NIK
Józef Górny ^{1/}	– Wiceprezes NIK
Jacek Jezierski	– Wiceprezes NIK
Bogdan Skwarka ^{2/}	– Dyrektor Generalny NIK

Przedstawiciele nauk prawnych i ekonomicznych

Elżbieta Chojna-Duch	– prof. nauk prawnych w Uniwersytecie Warszawskim
Zbigniew Dworzecki	– prof. nauk ekonomicznych w Szkole Głównej Handlowej
Adam Jaroszyński	– prof. nauk prawnych w Uniwersytecie Warszawskim
Antoni Kantecki ^{3/}	– prof. nauk ekonomicznych w Szkole Głównej Handlowej
Florian Kuźnik ^{4/}	– prof. nauk ekonomicznych w Akademii Ekonomicznej w Katowicach
Irena Lipowicz	– prof. nauk prawnych w Uniwersytecie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Czesław Martysz	– prof. nauk prawnych w Uniwersytecie Śląskim
Marek Wierzbowski ^{5/}	– prof. nauk prawnych w Uniwersytecie Warszawskim

Dyrektorzy jednostek organizacyjnych NIK i doradcy Prezesa NIK

Waldemar Długolecki	– dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów
Stanisław Jarosz ^{6/}	– dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Mieczysław Kosmański ^{7/}	– dyrektor Delegatury NIK w Warszawie (sekretarz Kolegium NIK)
Bogusław Mozga ^{8/}	– doradca Prezesa NIK
Józef Płoskonka	– doradca Prezesa NIK
Czesława Rudzka-Lorentz ^{9/}	– dyrektor Departamentu Administracji Publicznej
Marek Zająkała ^{10/}	– dyrektor Departamentu Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

W 2006 r. Kolegium NIK obradowało na 15 posiedzeniach.

^{1/} Od 20 grudnia 2006 r.; wcześniej - dyrektor generalny NIK

^{2/} Do 20 grudnia 2006 r. dyrektor Departamentu Prawnego i Orzecznictwa Kontrolnego

^{3/} Zmarł 16 lutego 2006 r.

^{4/} Od 16 stycznia 2007 r.

^{5/} Do 3 marca 2007 r.

^{6/} Do 31 lipca 2006 r. dyrektor Delegatury NIK w Gdańsku

^{7/} Sekretarz Kolegium NIK od 21 maja 2007 r.

^{8/} Od 16 maja 2007 r. doradca Prezesa NIK; Sekretarz Kolegium NIK do 20 maja 2007 r.

^{9/} Od 10 sierpnia 2006 r.

^{10/} Do 18 maja 2006 r.

NIK College

The Constitution of the Republic of Poland and the Act of the Supreme Chamber of Control determine that the NIK should act in accordance with the principle of collegiate responsibility. The term of office of members of the NIK College appointed by the Speaker of the Sejm is 3 years. The NIK College tasks include, among others: validating the analysis of the state budget execution and monetary policy guidelines as well as the NIK annual report, passing resolutions concerning the NIK opinion on discharging the government, adopting the NIK's draft statutes, draft budget, and its periodical work plans, preparing opinions on audit programmes and pronouncements on results of particularly important audits and verifying objections to post-audit statements. The NIK College gives its opinion on issues particularly important for the functioning of the NIK and the State.

The NIK College:

The NIK President, Vice-Presidents and Director General

Mirosław Sekuła	– NIK President
Józef Górny ^{1/}	– NIK Vice-President
Jacek Jezierski	– NIK Vice-President
Bogdan Skwarka ^{2/}	– NIK Director General

Legal or economic academics

Elżbieta Chojna-Duch	– Professor of Law at the Warsaw University
Zbigniew Dworzecki	– Professor of Economics at the Warsaw School of Economics
Adam Jaroszyński	– Professor of Law at the Warsaw University
Antoni Kantecki ^{3/}	– Professor of Economics at the Warsaw School of Economics
Florian Kuźnik ^{4/}	– Professor of Economics at the Economic Academy in Katowice
Irena Lipowicz	– Professor of Law at the Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw
Czesław Martysz	– Professor of Law at the Silesian University
Marek Wierzbowski ^{5/}	– Professor of Law at the Warsaw School of Economics

Directors of the NIK organisational units and Advisors to the NIK President

Waldemar Długołęcki	– Director of the Budget and Finance Department
Stanisław Jarosz ^{6/}	– Director of the Economy, State Treasure and Privatisation Department
Mieczysław Kosmański ^{7/}	– Director of the NIK Regional Branch in Warsaw (Secretary of the NIK College)
Bogusław Mozga ^{8/}	– Advisor to the NIK President
Józef Płoskonka	– Advisor to the NIK President
Czesława Rudzka-Lorentz ^{9/}	– Director of the Public Administration Department
Marek Zająkała ^{10/}	– Director of the National Defence and International Security Department

In 2006 the NIK College held 15 sessions.

^{1/} Since 20 Dec 2006; before - NIK Director General

^{2/} Till 20 Dec 2006 Director of the Law and Appeal Proceedings Department

^{3/} Sadly passed away in 16 Feb 2006

^{4/} Since 16 Jan 2007

^{5/} Till 3 Mar 2007

^{6/} Till 31 Jul 2006 Director of the NIK Regional Branch in Gdansk

^{7/} Secretary of the NIK College since 21 May 2007

^{8/} Since 16 May 2007 Advisor to the NIK President; Secretary of the NIK College till 20 May 2007

^{9/} Since 10 Aug 2006

^{10/} Till 18 May 2006

Struktura NIK

Statut NIK określa, że w strukturze organizacyjnej funkcjonuje 8 departamentów kontrolnych, wypełniających swe zadania zgodnie z właściwością rzeczową, 16 delegatur z zakresem terytorialnym zgodnym z podziałem administracyjnym kraju, 2 departamenty wspomagające postępowanie kontrolne oraz 4 departamenty wykonujące zadania w zakresie organizacji i obsługi NIK. Departamenty kontrolne koordynują kontrole lub w nich uczestniczą, w szczególności przygotowują programy kontroli oraz informacje o wynikach kontroli. Delegatury przeprowadzają postępowanie kontrolne w organach i jednostkach terenowych zgodnie z właściwością terytorialną. Mogą też – w porozumieniu z właściwym departamentem – przeprowadzać postępowanie kontrolne w naczelnym i centralnym organach państwowych, a także koordynować kontrole.

Jednostki organizacyjne NIK wykonujące zadania kontrolne

Departament
Administracji Publicznej

Delegatura w Białymstoku

Departament
Budżetu i Finansów

Delegatura w Bydgoszczy

Departament
Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji

Delegatura w Gdańsku

Delegatura w Katowicach

Departament
Komunikacji i Systemów
Transportowych

Delegatura w Kielcach

Delegatura w Krakowie

Departament
Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Delegatura w Lublinie

Delegatura w Łodzi

Departament
Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa
Wewnętrznego

Delegatura w Olsztynie

Delegatura w Opolu

Departament
Pracy, Spraw Socjalnych
i Zdrowia

Delegatura w Poznaniu

Delegatura w Rzeszowie

Departament
Środowiska, Rolnictwa
i Zagospodarowania
Przestrzennego

Delegatura w Szczecinie

Delegatura w Warszawie

Delegatura we Wrocławiu

Delegatura w Zielonej Górze

Jednostki organizacyjne NIK wspomagające postępowanie kontrolne

Departament Prawny
i Orzecznictwa Kontrolnego

Departament
Strategii Kontrolnej

Jednostki organizacyjne NIK wykonujące zadania w zakresie organizacji i obsługi jej funkcjonowania

Departament
Organizacyjny

Departament
Spraw Osobowych

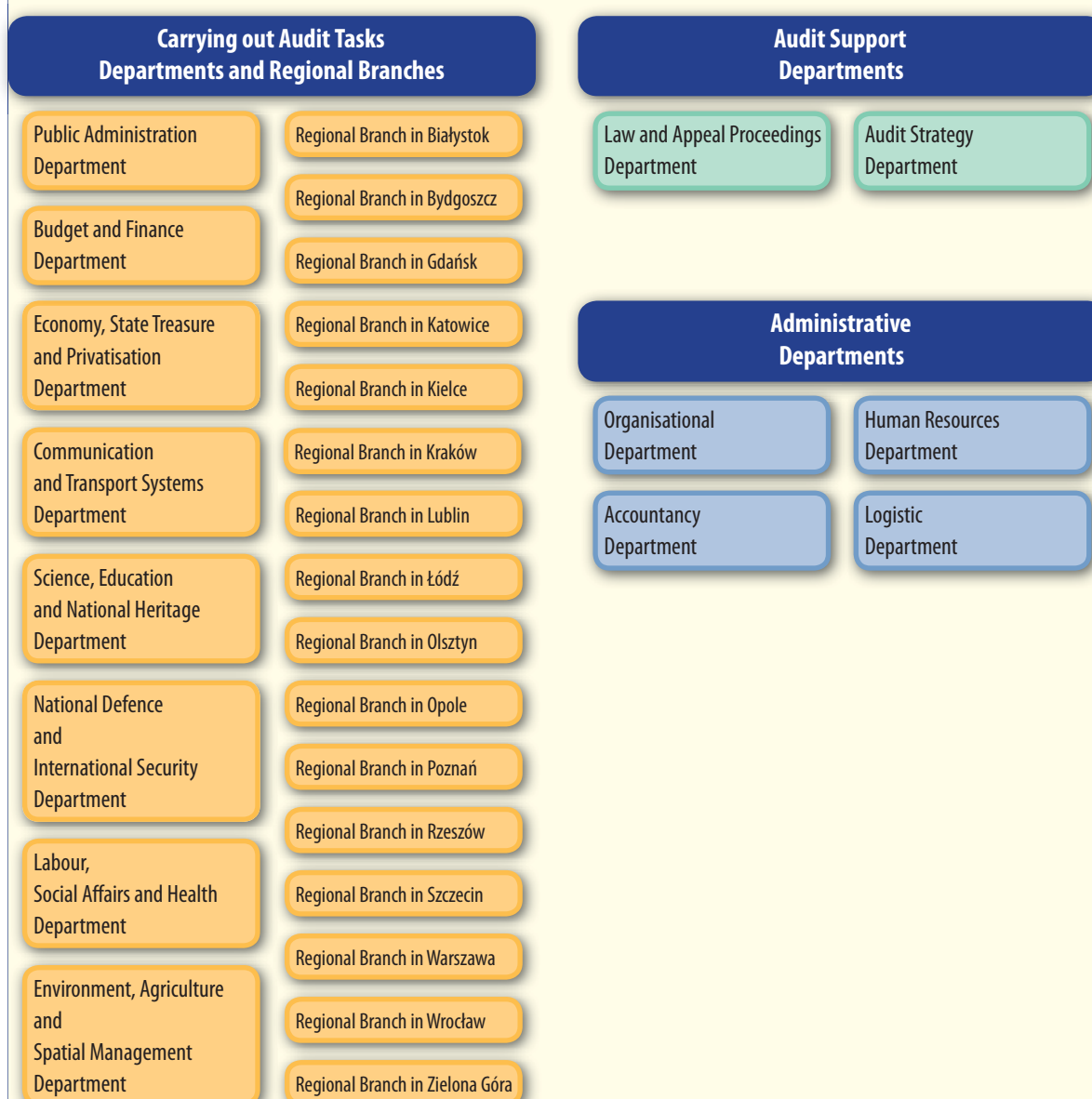
Departament
Rachunkowości

Departament
Gospodarczy

Organisational Structure of the NIK

The Statutes of the NIK provide that it is made up of 8 audit departments operating within their assigned areas, 16 regional branches whose geographic territories correspond to the administrative division of the country, 2 audit support departments and 4 administrative and general support departments. The audit departments coordinate or participate in audit work and, in particular, formulate audit programmes and draw up audit reports. The regional branches conduct audits of local authorities and institutions in their respective jurisdictions. They may also act in conjunction with competent departments to audit supreme and central state authorities and coordinate audit work.

Priorytety kontroli

W dniu 14 grudnia 2005 r. Kolegium NIK uchwaliło *Plan pracy NIK na 2006 r.*, łącznie z priorytetami kontroli na lata 2006-2008, które korespondują z ideami zapisanymi w *Strategii NIK – misji i wizji*, łączącymi misję Izby z dbałością o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla RP. Kierunki kontroli skorelowano z ideą państwa przyjaznego obywatelowi, oszczędnego, gospodarującego majątkiem dla pożytku publicznego.

Priorytetowe kierunki kontroli stanowiły podstawę *Planu pracy NIK na 2006 r.*, łącznie z określonymi dla nich głównymi obszarami badań kontrolnych.

Priorytetowe kierunki kontroli

Główne obszary badań kontrolnych

Państwo przyjazne obywatelowi

Realizacja przez organy władzy publicznej konstytucyjnych praw obywateli; bezpieczeństwo państwa (zewnętrzne, wewnętrzne, energetyczne, ekologiczne, funkcjonowanie organów inspekcji i nadzoru); obsługa obywatela przez urzędy administracji publicznej i służby publiczne; przeciwdziałanie i likwidacja skutków zdarzeń nadzwyczajnych; stosowanie prawa i standardów Unii Europejskiej.

Państwo oszczędne

Stan finansów publicznych, deficyt budżetowy i dług publiczny; pozyskiwanie dochodów budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego; koszty funkcjonowania administracji publicznej; udzielanie pomocy publicznej; realizacja inwestycji finansowanych ze środków publicznych, w tym inwestycji wieloletnich; pozyskiwanie środków Unii Europejskiej i zarządzanie nimi, w tym realizacja programów i planów w ramach Wspólnej Polityki Rolnej; tworzenie warunków do wzrostu gospodarczego (zmniejszanie dystansu w stosunku do państw wysoko rozwiniętych w poszczególnych dziedzinach).

Państwo gospodarne

Procesy restrukturyzacji, komercjalizacji i prywatyzacji sektorów gospodarki, podmiotów Skarbu Państwa i komunalnych; zarządzanie majątkiem Skarbu Państwa, w tym akcjami i udziałami w spółkach, a także majątkiem samorządowym i przedsiębiorstw państwowych; celowość tworzenia i funkcjonowania państwowych agencji zarządzających mieniem Skarbu Państwa.

Ponadto, jako priorytety przyjęto też badanie obszarów zagrożonych występowaniem korupcji oraz analizę funkcjonowania kontroli wewnętrznej w administracji publicznej.

Audit priorities

On 14 December 2005, the NIK College adopted *The NIK Work Plan for 2006*, together with audit priorities for the years 2006-2008 directly corresponding to the ideas, referred to in *The Strategy of the NIK – Mission and Vision*, which combine the mission of the NIK with its care of sound management and effectiveness for the benefit of the Republic of Poland. Audit directions have been correlated with the idea of a citizen-friendly, economical and efficient state.

These audit priorities were the basis for the development of *The NIK Work Plan for 2006*, together with the main audit areas set for them for the last year.

Audit priorities

Main areas of auditing

Citizen-friendly state

Compliance with constitutional rights of citizens on the part of public authority bodies; state security (external and internal security, energy security, ecological security, functioning of inspection and supervision bodies); services for citizens provided by public administration offices; prevention and elimination of emergency events; application of European Union laws and standards.

Economical state

Condition of public finance, the budget deficit and the public debt; generating revenues of the state budget and local self-government entities; costs of public administration functioning; granting state aid; realisation of public investments, including long-term investments; obtaining and managing European Union funds, including implementation of programmes and plans related to the Common Agricultural Policy; providing conditions for economic growth (narrowing the gap between Poland and highly developed countries in particular areas).

Efficient state

Processes related to restructuring and commercialisation of the economy's sectors, State Treasury and municipal entities; management of State Treasury property, including stocks and shares in companies, as well as property of local governments and state-owned enterprises; establishment and functioning of state agencies managing State Treasury property.

Other priorities have also been adopted: the obligation to audit corruption-prone areas and to analyse the functioning of internal control in the public administration.

NIK – konsekwentny rozwój

Przemiany w Polsce, wynikające z transformacji ustrojowej oraz przygotowań do członkostwa w Unii Europejskiej, miały wpływ także na proces unowocześniania kontroli państwowej. Najwyższa Izba Kontroli, jako naczelny organ kontroli państwowej zobowiązany do kontrolowania i oceniania innych, nadała wysoki priorytet rozwojowi metodyki kontroli. Stałe doskonalenie funkcjonowania Izby wyraża się w dążeniu do spełniania najwyższych standardów jakości, a przez to wzmacniania autorytetu i wiarygodności NIK, w służbie państwu i obywatelom.

Uchwała Sejmu RP w sprawie wzmocnienia kontroli państwowej

W Izbie zainicjowane zostały działania, mające na celu unowocześnienie metodyki kontroli i dostosowanie własnych procedur do standardów międzynarodowych. Jednocześnie Sejm, doceniając znaczenie dobrze funkcjonującej kontroli zewnętrznej oraz dostrzegając wkład Izby w przygotowanie strategii rozwoju, w dniu 20 stycznia 2000 r. podjął uchwałę, w której uznał za konieczne wzmocnienie i unowocześnienie kontroli państwowej wykonywanej przez Najwyższą Izbę Kontroli. Za podstawowe zadanie kontroli państwowej Sejm uznał ustalanie przyczyn nieprawidłowości w funkcjonowaniu państwa. Raporty NIK powinny dawać pogłębioną diagnozę stanu państwa i przedstawiać ocenę mechanizmów nieprawidłowości występujących w administracji publicznej. Sejm zwrócił uwagę na konieczność przyjęcia kompleksowej, długofalowej strategii działania Izby oraz sprecyzowania kryteriów wyboru tematyki kontroli. W opinii Sejmu, jednym z warunków unowocześnienia kontroli państwowej było ustalenie przejrzystej polityki kadrowej w Najwyższej Izbie Kontroli.

Przegląd SIGMA

W 2000 r. przeprowadzony został przez międzynarodowy zespół ekspertów przegląd partnerski, którego celem było dokonanie oceny jakości działalności kontrolnej NIK, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów wynikających z przygotowań do członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Jako płaszczyznę odniesienia dla oceny funkcjonowania NIK przyjęto uznane międzynarodowe standardy kontroli.

Eksperci stwierdzili, że NIK działa w sposób prawidłowy, jest niezależną i profesjonalną instytucją. Jednocześnie sformułowali zalecenia, mające ułatwić i przyspieszyć udoskonalenie pracy Izby. Do najważniejszych z nich zaliczono opracowanie strategii działania NIK oraz wydanie podręcznika kontrolera, nadanie priorytetu kontrolom certyfikującym, wdrożenie nowoczesnego systemu zarządzania jakością kontroli, opracowanie przejrzystej polityki kadrowej.

Doskonalenie metodyki, opracowanie Podręcznika kontrolera

W lipcu 2002 r., po szerokiej dyskusji w Izbie, przyjęto dokument pn. *Strategia NIK – misja i wizja*, w którym określono cele, kierunki i program działania Izby. Za swój nadrzędny cel – swoją misję – Izba przyjęła dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej. Wizją NIK jest cieszyć się autorytetem organ kontroli państwowej, którego raporty są oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa.

Jednocześnie trwały prace zmierzające do opracowania własnych standardów kontroli NIK, uwzględniających zarówno obowiązujący w Polsce stan prawny, jak i uznane międzynarodowe wymogi stawiane najwyższym organom kontroli. Uznano, że standardy powinny całościowo regulować zagadnienia związane z planowaniem, przygotowaniem i przeprowadzaniem kontroli oraz sporządzaniem dokumentów pokontrolnych, a także odnosić się do kwestii zapewnienia jakości postępowania kontrolnego i polityki kadrowej. Opracowanie standardów kontroli NIK stanowiło punkt wyjścia dla

Consistent Development of the NIK

Transformations in Poland, resulting from political changes and preparations for membership in the European Union, have also influenced the state audit modernization process. The Supreme Chamber of Control is obliged, as a supreme state audit institution, to examine and assess performance of other bodies, thus it made the development of audit methodology one of its priorities. The NIK's constant efforts to improve its functioning are expressed in attempts to meet the highest quality standards and in consequent improvement of its standing and reliability to the benefit of the State and citizens.

Sejm Resolution on strengthening state audit

The NIK initiates certain actions aimed at modernizing audit methodology and at adjusting procedures to international standards. Simultaneously, on 20 January 2000, the Sejm, aware of the importance of efficient external audit and the NIK's input in establishing a development strategy, adopted a resolution emphasizing the necessity to improve and modernize state audits carried out by the Supreme Chamber of Control. The Sejm recognized that identification of the reasons for irregularities in the State's functioning was the basic task of state audits. The NIK's reports should provide an in-depth diagnosis of the condition of the State and assess the mechanisms of irregularities detected in the public administration. The Sejm pointed out that it was necessary for the NIK to adopt a comprehensive long-term strategy and to develop criteria for selection of audit subjects. According to the Sejm, one of the prerequisites for modern state auditing was to establish a transparent human resources policy in the Supreme Chamber of Control.

improvements in its activity, such as developing the NIK's strategy and a manual for auditors, giving priority to certification audits, implementing a modern audit quality management system and establishing a transparent human resources policy.

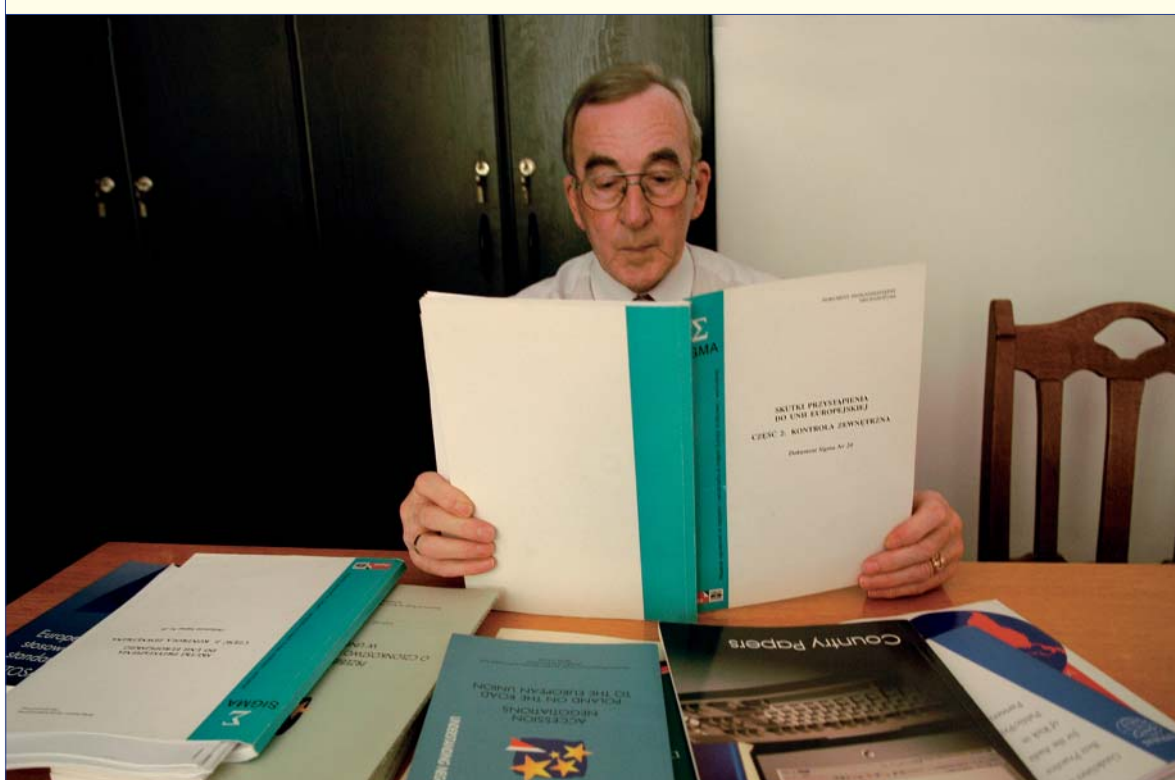

Improvements in methodology and Auditor's Manual

In July 2002, after numerous debates within the NIK, *The Strategy of the NIK – Mission and Vision* was adopted which set objectives, directions and the programme of the NIK's activity. The NIK's basic objective, or its mission, is to promote economic efficiency and effectiveness in the public service to the benefit of the Republic of Poland. And the NIK's vision is a Supreme Audit Institution with a widely recognized standing, whose reports are an expected and sought for source of information for state bodies and the general public.

SIGMA Peer Review

In 2000 an international team of experts carried out a peer review aimed at assessing the quality of NIK audit work, in particular the preparations for Poland's membership in the European Union. The functioning of the NIK was assessed against internationally recognized auditing standards. The experts considered the NIK to be an independent and professional institution and, at the same time, presented recommendations aimed at facilitating and accelerating

prac systematyzujących własny dorobek w zakresie metodyki kontroli. Ich rezultatem stał się zatwierdzony w czerwcu 2003 r. *Podręcznik kontrolera*. Poszczególne rozdziały podręcznika odpowiadają grupom standardów i zawierają szczegółowe wytyczne metodyczne, umożliwiające stosowanie ich w praktyce kontrolnej. W skład podręcznika wszedł również *Kodeks etyki kontrolera NIK*, zawierający zbiór wartości, zasad postępowania i norm, którymi powinny kierować się osoby wykonujące ten zawód.

Niewłócznie przystąpiono do wdrażania przyjętych rozwiązań metodycznych. W szczególności udoskonalono proces planowania działalności kontrolnej Izby. W celu koncentracji badań na najważniejszych sferach funkcjonowania państwa zaczęto określać, przyjmowane na okresy trzyletnie, priorytetowe kierunki kontroli. Wprowadzono również zasadę ustalania głównych obszarów badań kontrolnych, na podstawie analizy ryzyka oraz analizy bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej. Przyjęto również, że w ramach każdej kontroli identyfikowane będą obszary zagrożone wystąpieniem korupcji, a także badane będzie funkcjonowanie kontroli wewnętrznej.

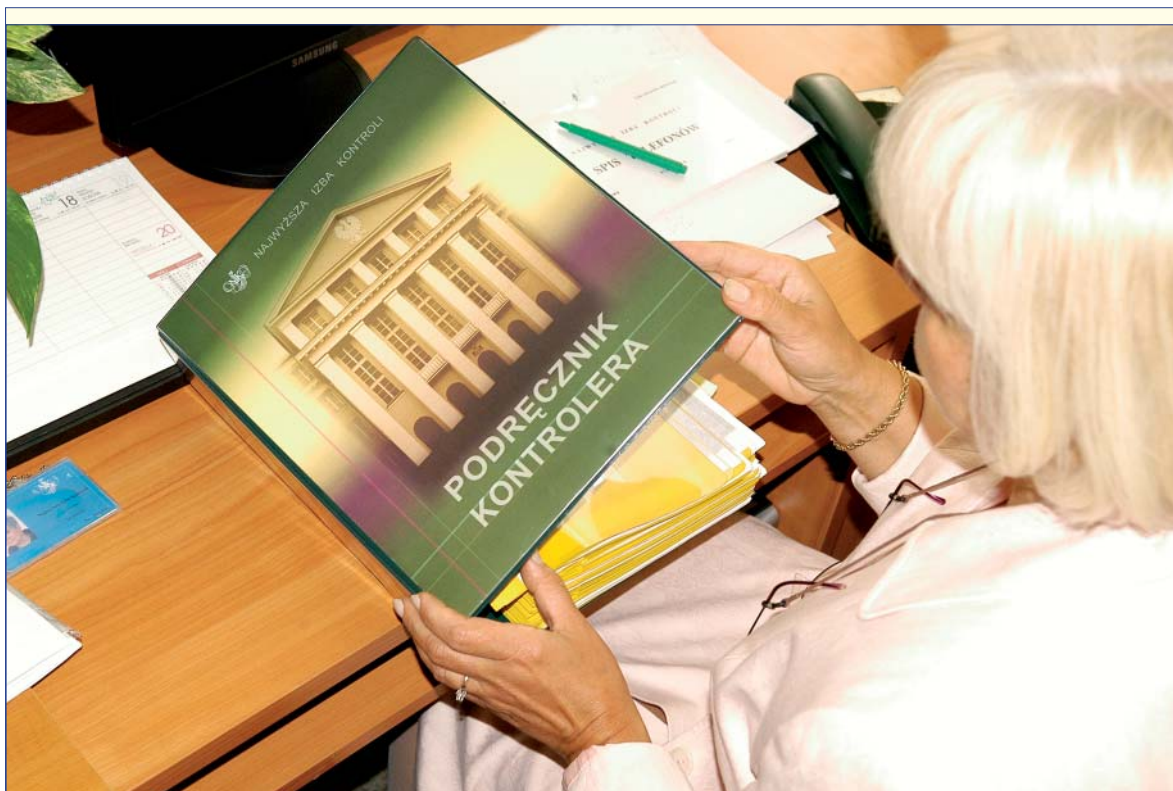
Zmodyfikowano podejście do corocznie przeprowadzanej kontroli wykonania budżetu państwa, będącej obowiązkiem ustawowym NIK i jednym z priorytetów w działalności Izby. Zastosowano w niej międzynarodowe standardy prowadzenia audytu finansowego, w tym dotyczące wydawania opinii w sprawie prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych i poświadczania prawidłowości zamknięcia rachunków.

Najwyższa Izba Kontroli, jako naczelny organ kontroli państwowej zobowiązany do kontrolowania i dokonywania oceny działalności organów państwa i innych jednostek, powinna spełniać najwyższe standardy jakości. Standardy te stosuje się

na każdym etapie postępowania kontrolnego – poczynwszy od zaplanowania i przygotowania kontroli, jej przeprowadzenia, a skończywszy na realizacji wyników kontroli. Z tego względu wdrożono opisany w *Podręczniku kontrolera* system dbałości o jakość kontroli, zgodny z normą ISO 9000. Określone w nim wymagania dotyczą bieżącej kontroli jakości w procesie kontroli, realizowanej w ramach wypełniania obowiązków na poszczególnych szczeblach nadzoru nad postępowaniem kontrolnym. Jakość kontroli sprawdzana jest także w drodze wewnętrznych przeglądów partnerskich, podczas których kontrolerzy z jednej jednostki organizacyjnej NIK oceniają pracę innej jednostki. Wnioski z takich przeglądów są przedmiotem szczegółowych analiz i służą wyeliminowaniu błędów o charakterze systemowym i poprawie jakości wykonywanej pracy.

Zadaniem o kluczowym znaczeniu dla podnoszenia jakości działalności kontrolnej było także dokonanie zmian w polityce kadrowej NIK. Przyjęto zasadę, że proces rekrutacji na stanowiska kontrolerskie odbywa się na zasadach otwartego, wieloetapowego konkursu. Znacząco rozszerzono katalog szkoleń oferowanych kontrolerom. W 2005 r. unowocześniono również sposób przeprowadzania corocznych ocen pracowników mianowanych.

Wprowadzanie nowoczesnych metod kontroli wspierane jest stosowaniem technik informatycznych. W 2004 r. przyjęto dokument pn. *Strategia informatyzacji NIK*, określający cele, zasady, priorytety i kierunki rozwoju systemu informatycznego w Izbie. Osiągnięcia NIK w informatycznym wspomaganie działalności kontrolnej zostały pozytywnie ocenione podczas przeglądu, dokonanego we współpracy z Urzędem Kontroli Państwowej Danii. W sporządzonym w lutym 2006 r. raporcie końcowym z tego przeglądu stwierdzono, że wykorzystanie systemów informatycznych w Izbie jest efektywne.

At the same time, the NIK worked on developing its own auditing standards that would be compliant with both Polish legal regulations and international requirements set for Supreme Audit Institutions. It was decided that NIK standards should regulate the issues related to planning, preparing and conducting audits and to development of post-audit documents. They should also cover the questions of audit proceedings quality and human resources policy. The development of NIK auditing standards allowed it to systematize its achievements in the area of audit methodology. They were concluded with the *Auditor's Manual*, adopted in 2003. The chapters of the manual are structured according to the groups of standards and contain detailed methodological guidelines that can be used by auditors in practice. The manual also contains the *Code of Ethics*, which is a set of values and norms that should be complied with by auditors.

The NIK immediately started implementing the methodological standards that had been set. In the first place, the audit planning process has been improved. In order to focus audits on the most important elements of the State's functioning, the NIK has decided to identify priority audit directions for three-year periods. The NIK has also introduced the principle of identifying main audit areas on the basis of risk analyses and analyses of socio-economic conditions. It has been also decided to trace corruption-prone areas in every audit and to examine internal control functioning.

Moreover, the approach to annual state budget execution audits, one of the priority tasks of the NIK, has been modified. It employs international standards of financial auditing, including those related to giving opinion on regularity of budget reports development and on certification of closure of accounts.

The Supreme Chamber of Control, in order to reliably assess the activity of state bodies and other entities, should meet top quality standards. These standards are applied at every stage of audit proceedings, from audit planning and preparations, through the audit itself, to implementation of audit results. That is why the quality management system based on ISO 9000 has been introduced in accordance with the *Auditor's Manual*. The requirements it describes concern current quality control in the audit process, implemented as an element of audit supervision at particular levels. Audit quality is also examined through internal peer reviews, in which auditors from one organizational unit of the NIK assess the work of another unit. Conclusions from such reviews are subject to an in-depth analysis and are a means to eliminate system errors and to improve the quality of the work performed.

Changes in the human resources policy were another key element of the improvement of the NIK's activity. Candidates for auditors are now recruited through an open multi-stage competition. Besides, the training portfolio offered to auditors has been widened. In 2005, the procedure of annual evaluation of nominated employees was also modernized.

Introduction of new audit methods is supported with the use of computer assisted technologies. In 2004, the *NIK IT Strategy* was adopted, setting objectives, principles, priorities and development directions regarding NIK information technologies. Achievements in the area of IT development were assessed positively during a peer review organized in collaboration with the National Audit Office of Denmark. The peer review final report, issued in February 2006, states that the use of IT systems in the NIK is effective.

Przegląd partnerski NIK przeprowadzony przez Urząd Kontroli Państwowej Danii

Kierownictwo NIK postanowiło poddać realizację strategii i postęp na drodze unowocześniania metodyki kontroli ocenie obiektywnego partnera – najwyższego organu kontroli z innego kraju. Pięć lat po przeglądzie SIGMA kierownictwo Izby zwróciło się do Urzędu Kontroli Państwowej Danii o przeprowadzenie kolejnego przeglądu partnerskiego NIK. Jego głównym celem było dostarczenie Sejmowi i opinii publicznej informacji, czy kontrole Izby są wysokiej jakości, a sporządzane informacje o ich wynikach dostarczają obiektywnej i użytecznej wiedzy o funkcjonowaniu państwa. Oceniono także postęp dokonany przez NIK od czasu poprzedniego przeglądu.

Przegląd partnerski przeprowadzony został w 2006 r. W jego wyniku stwierdzono, że Izba korzysta ze skutecznych metod kontroli oraz przeprowadza kontrole zgodnie z zapisami ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli oraz *Podręcznikiem kontrolera*.

Wysoko oceniono działalność audytora wewnętrznego NIK, a także zarządzanie zasobami ludzkimi, zwłaszcza procedury zapewniające przejrzysty nabór kandydatów na stanowiska związane z wykonywaniem i nadzorowaniem czynności kontrolnych. Zauważono też dbałość o szkolenia pracowników. W porównaniu z ocenami i wnioskami z poprzedniego przeglądu dokonanego przez SIGMA, Izba dokonała znaczącego postępu. Zdecydowana większość ówczesnie sformułowanych zaleceń została wdrożona, a NIK podniosła standardy swojej praktyki kontrolnej do poziomu światowego.

Dalsze doskonalenie działalności kontrolnej NIK

Dzięki działaniom podjętym w ostatnich latach wiele już osiągnięto, ale wiele można jeszcze dokonać. Kierunki dalszych działań w zakresie doskonalenia działalności kontrolnej wynikają z wewnętrznej dyskusji nad możliwościami ulepszeń, jak również z monitorowania rozwoju, dokonującego się w kontroli zewnętrznej na świecie. Rozwój metodyki kontroli spowodował potrzebę upowszechniania osiągnięć oraz propagowania dobrych praktyk kontrolnych – służy temu wydawany przez Izbę *Przegląd Metodyczny*. Uczymy się na własnych doświadczeniach, uczymy się od innych i – uczymy innych. Stałe doskonalenie funkcjonowania Izby wyraża się w dążeniu do wzmacniania autorytetu i wiarygodności NIK w służbie Państwu i obywatelom. Przyjętą strategię realizujemy konsekwentnie.

Peer review of the NIK carried out by the National Audit Office of Denmark

The NIK management decided that the implementation of The Strategy of the NIK and the progress in modernization of audit methodology should be assessed by an impartial partner, that is a Supreme Audit Institution of another country. Five years after SIGMA's review, the NIK management addressed the National Audit Office of Denmark with a request to carry out another peer review of the NIK. Its main purpose was to provide the Sejm and the public opinion with information on whether NIK audits are of high quality and whether pronouncements on audit results contain objective and useful details on the State's functioning. Moreover, the progress made by the NIK since the previous peer review was assessed.

The peer review took place in 2006. It confirmed that the NIK applied effective audit methods and carried out its audits in compliance with the provisions of the Act on the NIK and the

Auditor's Manual. The activity of the NIK internal auditor was also considered positive, and so was the human resources management, especially the procedures guaranteeing transparent recruitment to the posts of auditors and audit supervisors. The efforts to provide the employees with a variety of training courses were also appreciated by the reviewers. In comparison with the results of the previous review, the NIK has made significant progress. The majority of recommendations that had been formulated by SIGMA were implemented, and the NIK adjusted its auditing standards to the international level.

Further improvements in NIK audits

Due to activities undertaken in recent years a lot has been done, but there is still a lot to do. Directions of further activities in the area of audit improvement stem from internal discussions and from development monitoring that is taking place in external audit all over the world. Audit methodology development made it necessary to publicize achievements and popularize good practices in auditing, and this is the main objective of *Przegląd Metodyczny* (Methodological Review) published by the NIK. We try to learn from our own experiences, we learn from others and we teach others. Our constant efforts to improve the functioning of the NIK are expressed in the improvement of the standing and reliability of the NIK in its activities for the benefit of the State and citizens. We are consistent in implementing the strategy that we have adopted.

Kontrola wykonania budżetu państwa

Kontrola wykonania budżetu państwa należy do najważniejszych obowiązków Izby, wynikających wprost z ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli. Oznacza to, że przy konstruowaniu planu pracy Izby zadanie to zawsze znajduje się na pierwszym miejscu.

W 2006 roku, spośród 158 zakończonych tematów kontroli planowych, 93 dotyczyły wykonania budżetu państwa. Kontrolerzy poświęcili temu ogromnemu przedsięwzięciu czwartą część swojego czasu pracy. Informacje o wynikach kontroli budżetowych stanowiły ponad połowę wszystkich informacji przedłożonych Sejmowi przez Izbę w ubiegłym roku.

Kontrole budżetowe koordynuje Departament Budżetu i Finansów, a uczestniczą w nich wszystkie jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli wykonujące zadania kontrolne. Efektem ich pracy jest opracowanie *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej* – dokumentu, który, zgodnie z Konstytucją, Prezes NIK przedstawia każdego roku na plenarnym posiedzeniu Sejmu. W ścisłym związku z ustaleniami tych kontroli pozostaje też treść opinii w przedmiocie absoltorium dla Rady Ministrów, przedkładanej corocznie Sejmowi przez Izbę.

State budget execution audit

State budget execution auditing is one of the most important tasks of the Supreme Chamber of Control, resulting from the Act on the Supreme Chamber of Control. Therefore, this task is always treated as the priority during development of the NIK's work plan.

In 2006, 93 out of 158 finishing planned audits were related to the state budget execution. NIK auditors devoted almost a quarter of their working time to this task. Pronouncements on results of state budget audits constituted over a half of all pronouncements submitted to the Sejm by the NIK last year.

State budget audits are coordinated by the Budget and Finance Department and they involve all audit departments of the Supreme Chamber of Control. After these audits, an *Analysis of the state budget execution and the monetary policy guidelines is developed*, that is the document which, pursuant to the Constitution, is every year submitted by the NIK President to the Sejm at its plenary session. The NIK's opinion on the vote of discharge for the Council of Ministers, submitted every year by the NIK to the Sejm, is prepared on the basis of the findings of this document.

Finanse publiczne i instytucje finansowe

Wykonanie założeń polityki pieniężnej w 2005 r.

Realizacja przez urzędy skarbowe dochodów budżetu państwa z podatku od towarów i usług w latach 2004-2005

Wykorzystanie dotacji budżetowych przeznaczonych na restrukturyzację zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego w 2005 r., z uwzględnieniem pożyczki Banku Światowego

Likwidacja kopalń węgla kamiennego w 2005 r., z uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych, w tym pożyczki Banku Światowego

Wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004-2005 (III kwartały)

Prawidłowość wykorzystania środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

Wywiązywanie się przez inwestorów strategicznych z zobowiązań pozacenowych zawartych w umowach prywatyzacyjnych niektórych banków

Public finance and financial institutions

Implementation of the monetary policy guidelines in 2005

Management of State Budget incomes from the Value Added Tax in the years 2004-2005 by tax offices

Management of budgetary subsidies for employment restructuring in the coal mining sector in 2005, including funds from the loan from the World Bank

Closure of coal mines in 2005, including the use of budgetary subsidies and the loan from the World Bank

Investment expenditure of local self-governmental entities in the years 2004-2005 (three quarters)

Utilisation of the Regional Fund for the Protection of the Environment and Water Economy in Opole

Meeting obligations, other than those related to prices, included in privatisation agreements of some banks on the part of strategic investors

Administracja publiczna

Wywiązywanie się wojewodów i jednostek samorządu terytorialnego z obowiązku udostępniania informacji publicznej

Koszty funkcjonowania administracji samorządowej

Realizacja wniosków sformułowanych po kontroli przygotowania i produkcji dowodów osobistych oraz prawidłowości działań administracji rządowej w zakresie modernizacji i rozbudowy systemu personalizacji dokumentów osobistych

Świadczenie usług publicznych przez niektóre organy administracji rządowej przy zastosowaniu mediów elektronicznych

Prawidłowość planowania i wykorzystania środków na wynagrodzenia oraz zmiany w organizacji wewnętrznej jednostek administracji publicznej stopnia wojewódzkiego

Składanie oświadczeń majątkowych

Realizacja przez organy administracji publicznej obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy „Przystanek Woodstock” w Kostrzynie nad Odrą

Public administration

Meeting the obligation to provide access to public information on the part of regional governors (voivodes) and local self-governmental entities

Costs of self-governmental administration functioning

Implementation of recommendations of the audit of preparations for and production of personal identity cards and the audit of activities of the governmental administration related to modernisation and extension of the system for personalisation of identity documents

Services for citizens provided by some governmental administration bodies with the use of electronic media

Planning and management of funds for remunerations and changes in internal organisation of public administration entities at the regional level

Delivery of financial disclosure statements

Meeting the obligation to ensure security for the participants in the *Przystanek Woodstock* festival in Kostrzyn on the part of public administration bodies

Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa

Funkcjonowanie nadzoru budowlanego

Zintegrowany System Katastralny w latach 2000-2005 (I półrocze)

Przygotowanie, realizacja i finansowanie budowy siedziby Telewizji Polskiej SA w Warszawie

Realizacja inwestycji finansowanej ze środków publicznych pn. „Gdańskie Centrum Muzyczno-Kongresowe na Wyspie Ołowiance”

Realizacja inwestycji drogowych w Gorzowie Wielkopolskim finansowanych ze środków publicznych w latach 1999-2004

Gospodarowanie lokalami użytkowymi w miastach województwa podlaskiego w latach 2003-2004 i w I kwartale 2005 roku

Construction, physical development and housing industry

Functioning of construction supervision

Integrated Cadastre System in the years 2000-2005 (1st half)

Development, implementation and construction of the new building of Telewizja Polska SA (Polish Television) in Warsaw

Realisation of the Gdańsk Music and Congress Centre on the Ołowianka Island investment, financed from public funds

Investments in roads in Gorzów Wielkopolski financed from public funds in the years 1999-2004

Management of business establishments in towns of the Podlaskie Voivodship in the years 2003-2004 and in the 1st quarter of 2005

Integracja europejska

Realizacja płatności bezpośrednich dla rolników po wejściu do UE w latach 2004-2005 (I półrocze)

Funkcjonowanie systemu wewnętrznej kontroli finansowej funduszy strukturalnych

Wykorzystanie funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR)

Wykorzystanie przez małe i średnie przedsiębiorstwa pomocy finansowej uzyskanej w ramach programu „PHARE 2001 Spójność Społeczno-Gospodarcza - Rozwój Małych i Średnich Przedsiębiorstw” z Funduszu Dotacji Inwestycyjnych

European integration

Direct payments for farmers after the accession to the EU in the years 2004-2005 (1st half)

Internal financial control system of the Structural Funds

Use of the Structural Funds in the framework of the Integrated Regional Development Operational Programme (ZPORR)

Use by small and medium-sized enterprises of financial support from PHARE 2001 *Social and Economic Cohesion – Development of Small and Medium – Sized Enterprises*

Gospodarka

Wpływ działalności Narodowych Funduszy Inwestycyjnych na wyniki gospodarcze wybranych zakładów naprawczych taboru kolejowego

Przekształcenia własnościowe, procesy naprawcze i likwidacyjne w wybranych przedsiębiorstwach państwowych nadzorowanych przez Wojewodę Łódzkiego

Działalność zakładów energetycznych w zakresie ograniczania nieuzasadnionych strat energii wprowadzanej do sieci elektroenergetycznych i wpływu tych strat na wysokość ustalanych taryf

Economy

Impact of National Investment Funds' activities on financial results of entities dealing with rolling stock repairs

Privatisation, remedial and liquidation processes in state-owned companies supervised by the regional governor (voivode) of the Łódzkie Voivodship

Activity of energy distributors with regard to limitations on unjustified losses of energy introduced to the grid and the impact of these losses on energy

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wykorzystanie środków publicznych na funkcjonowanie instytucji kultury prowadzonych przez Ministra Kultury

Gospodarowanie środkami publicznymi przez instytucje kultury, dla których organizatorem jest Miasto Stołeczne Warszawa

Culture and National Heritage Protection

Use of public funds assigned for cultural institutions managed by the Minister of Culture

Management of public funds by public cultural institutions organised by the Capital City of Warsaw

Obrona narodowa

Osiąganie przez Wojska Lądowe zdolności obronnych wynikających z procesu planowania obronnego Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) - poufna

Osiąganie przez Siły Powietrzne zdolności obronnych wynikających z procesu planowania obronnego Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) - poufna

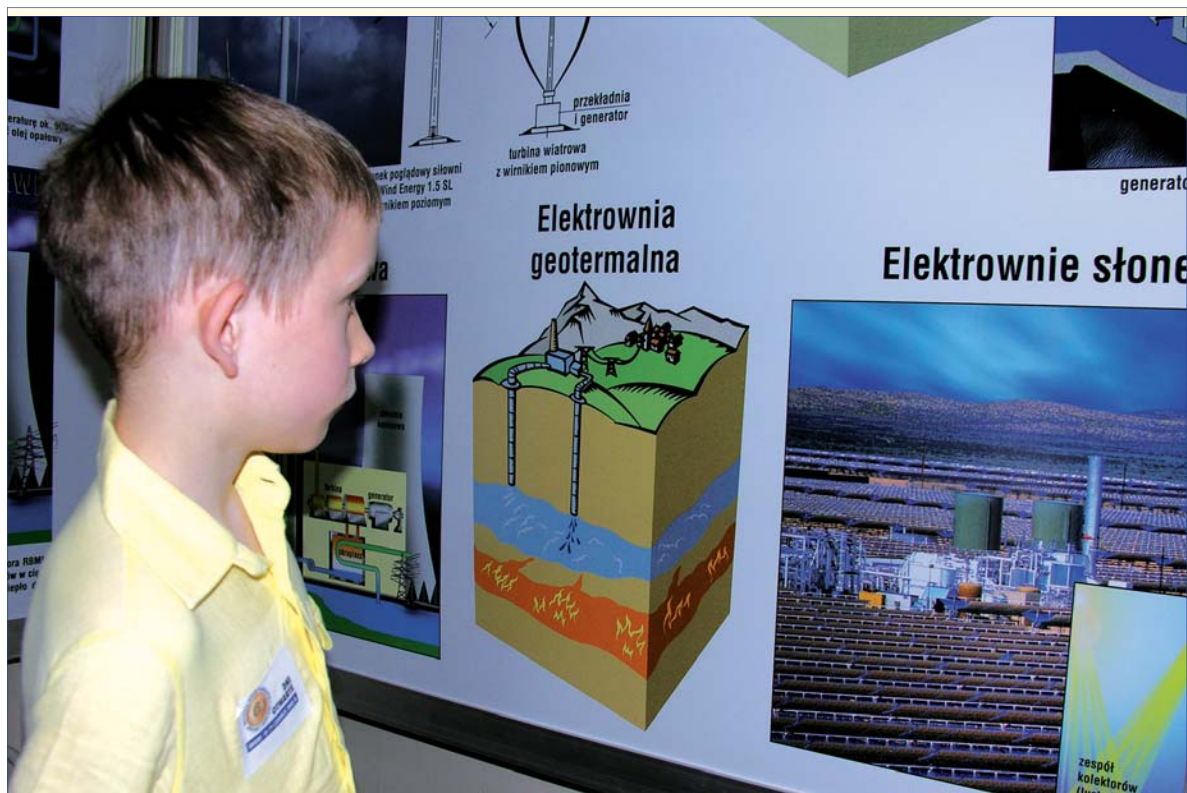
Proces rekonwersji zawodowej żołnierzy zawodowych odchodzących z Sił Zbrojnych RP

National Defence

Development of defence capability by the Army resulting from the NATO's defence planning process (confidential)

Development of defence capability by the Air Forces resulting from the NATO's defence planning process (confidential)

Professional reintegration of regular soldiers leaving the Polish Armed Forces

Nauka, oświata i wychowanie

Science, Education, Schooling

Działalność wybranych jednostek badawczo-rozwojowych

Activity of research and development units

Realizacja programów badawczych finansowanych ze środków publicznych

Implementation of research programmes financed from public funds

Organizacja i finansowanie szkolnictwa ponadgimnazjalnego

Organisation and financing of secondary education

Organizacja egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty

Organisation of external examinations in the education system

Odpłatność za studia w państwowych szkołach wyższych

Fees for studying at public higher schools

Kultura fizyczna i sport

Finansowanie ze środków publicznych sportu wyczynowego

Physical Culture and Sport

Financing of competitive sports from public funds

Rolnictwo

Wykorzystanie środków wspólnotowych z Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa (FIWR) na restrukturyzację rybołówstwa morskiego

Funkcjonowanie rolnictwa ekologicznego w Polsce

Funkcjonowanie systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt na terenie województwa małopolskiego dla zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego

Agriculture

Utilisation of European funds from the Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG) for restructuring of marine fisheries

Organic farming in Poland

Animal identification and registration system in the Małopolskie Voivodship aimed at ensuring sanitary and veterinary safety

Zdrowie

Funkcjonowanie systemu przygotowania kandydatów do zawodu lekarza

Udzielanie zamówień publicznych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej z terenu województwa pomorskiego

Health

System of training candidates for medical doctors

Awarding public procurement by independent public healthcare centers in the Pomorskie Voivodship

Skarb państwa

Restrukturyzacja i przygotowanie prywatyzacji spółek sektora chemii ciężkiej

Prywatyzacja Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA

Zagospodarowanie mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przez Agencję Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy we Wrocławiu w latach 2000-2004

Gospodarowanie przez starostów nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa

Prywatyzacja przedsiębiorstw przemysłu spirytusowego

Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w sektorze elektroenergetycznym

Wykorzystanie przychodów i akcji z prywatyzacji

Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym

Gospodarowanie przez Agencję Mienia Wojskowego składnikami mienia Skarbu Państwa w latach 2002-2005

Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa przez Zakłady Azotowe Kędzierzyn SA

Prywatyzacja Zakładów Azotowych Kędzierzyn SA

State Treasury

Restructuring and privatisation development in companies of the heavy chemistry sector

Privatisation of the PKO PB SA bank

Management of the property of the Agriculture Property Resources of the State Treasury by the Agricultural Property Agency, Local Branch in Wrocław in the years 2000-2004

Management of State Treasury fixed property by governors at the second level of administration

Privatisation of the distilling industry companies

Restructuring and privatisation of the electrical power sector

Use of incomes and shares from privatisation

Restructuring and privatisation of the sugar industry

Management of State Treasury resources by the Military Property Agency (Agencja Mienia Wojskowego) in the years 2002-2005

Management of State Treasury resources by the Kędzierzyn Nitrogen Production Plant (Zakłady Azotowe Kędzierzyn SA)

Privatisation of the Kędzierzyn Nitrogen Production Plant (Zakłady Azotowe Kędzierzyn SA)

Sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne

Przygotowanie Policji do zwalczania przestępczości zorganizowanej (poufna)

Przygotowanie służb celnych do wykonywania na północno-wschodnim i wschodnim odcinku granicy państwowej zadań związanych z akcesją Polski do Unii Europejskiej w latach 2002-2005 (1 kw.)

Realizacja zadań ustawowych przez Biuro Ochrony Rządu

Organizacja i realizacja procesu szkolenia i doskonalenia zawodowego w Policji

Reagowanie Policji w województwie mazowieckim na zgłoszenia o przestępstwach i zaginięciach osób w latach 2003-2004

Sprawowanie przez prezesów sądów rejonowych i Ministra Sprawiedliwości nadzoru nad działalnością komorników, w zakresie określonym ustawą o komornikach sądowych i egzekucji

Justice and Internal Affairs

Preparations of the Police for combating organised crime (confidential)

Preparations of customs services for tasks on the north-eastern and eastern sections of the state border related to Poland's accession to the European Union in the years 2002-2005 (1st quarter)

Performance of tasks by the Government Protection Bureau (BOR)

Professional training for the Police

Reactions of the Police in the Mazowieckie Voivodship to reports on crimes and missing persons in the years 2003-2004

Supervision over debt collectors by heads of district courts and the Minister of Justice in compliance with the act on debt collectors and enforcement procedures

Środowisko

Gromadzenie i udostępnianie informacji o środowisku w latach 2004-2005

Segregacja, odzysk, unieszkodliwianie odpadów komunalnych w gminach, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych

Funkcjonowanie parków narodowych w zakresie zachowania, zrównoważonego użytkowania oraz odnawiania zasobów przyrody

Przestrzeganie wymagań związanych z opłatami dotyczącymi koncesji na wydobywanie wybranych kopalin pospolitych i podstawowych w latach 2002-2004

Gospodarowanie odpadami opakowaniowymi i użytkowymi

Pozyskanie i sprzedaż drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym „Lasy Państwowe” w latach 2002-2004

Environment

Collecting and giving access to information on the environment in the years 2004-2005

Segregation, recycling and neutralisation of communal waste in municipalities, especially with regard to biodegradable waste

Functioning of national parks with regard to conservation, sustainable use and restoration of natural resources

Meeting the requirements related to fees for licences for extracting minerals in the years 2002-2004

Treatment of utility waste

Acquisition and sales of wood in the 'Lasy Państwowe' National Forests Enterprise in the years 2002-2004

Transport i łączność

Zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa w umowach koncesyjnych na budowę i eksploatację autostrad A2 i A4

Wykonywanie zadań przez administrację publiczną w zakresie budowy autostrady A1 północ-południe

Wykonywanie postanowień umowy koncesyjnej na budowę przez przystosowanie autostrady A4 na odcinku Katowice-Kraków do wymogów autostrady płatnej i jej eksploatację

Finansowanie dróg publicznych zarządzanych przez samorządy wojewódzkie i powiatowe

Wprowadzanie zmian organizacyjnych w p.p.u.p. „Poczta Polska” w 2005 r.

Działalność Biura Studiów i Projektów Łączności TELEPROJEKT

Transport and Communications

Protection of the State Treasury's interests in licence agreements related to construction and maintenance of A2 and A4 motorways

Performance of tasks by the public administration with regard to the construction of A1 motorway

Implementation of provisions of the licence agreement on the adjustment of A4 motorway, section Katowice-Kraków to the requirements of a toll motorway and its maintenance

Financing of public roads managed by local self-governments

Organisational changes in the Polish Post Office 'Poczta Polska' in 2005

Activity of the Office of Studies and Projects for Communications TELEPROJEKT

Zabezpieczenie społeczne

Rozliczanie składek na ubezpieczenia emerytalne, przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartych funduszy emerytalnych w latach 2001-2005 (I półrocze)

Przygotowanie i funkcjonowanie systemu rent strukturalnych

Wykonanie zadań z zakresu rehabilitacji leczniczej realizowanej w ramach prewencji rentowej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wydatkowania środków na ten cel

Prawidłowość świadczenia usług przez domy pomocy społecznej

Social Security

Settlement of pension contributions transferred by the Social Insurance Institution (ZUS) to open pension funds in the years 2001-2005 (1st half)

Developing and functioning of the structural pensions system

Tasks related to medical rehabilitation performed by the Social Insurance Institution (ZUS) and the Agricultural Social Insurance Fund (KRUS) as a means for limiting the number of health pensions

Services offered by welfare homes

Upublicznianie wyników kontroli

Publication of audit findings

Podawanie do wiadomości publicznej wyników kontroli NIK jest wypełnieniem konstytucyjnego prawa obywateli do informacji o funkcjonowaniu organów administracji i instytucji publicznych oraz działalności osób pełniących funkcje publiczne. Obywatele mają możliwość występowania do Najwyższej Izby Kontroli z wnioskami o udostępnienie informacji publicznej drogą elektroniczną. Serwis internetowy www.nik.gov.pl wraz z Biuletynem Informacji Publicznej, zawiera informacje o działalności Izby i prezentuje najważniejsze dokumenty publikowane przez NIK: analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej, sprawozdania z działalności Izby oraz informacje o wynikach kontroli, przedłożone wcześniej Sejmowi RP.

Informowaniu opinii publicznej o wynikach kontroli i upowszechnianiu wiedzy o NIK służą także konferencje prasowe. W 2006 r. media szeroko informowały o działalności NIK – poświęcono jej 4631 publikacji w prasie oraz 1437 audycji w radiu i telewizji.

Publication of results of NIK audits is the fulfilment of the citizens' constitutional right to be informed of the functioning of administration bodies, public institutions and public officials. Citizens can address the NIK with requests for information via the Internet. The NIK's website www.nik.gov.pl and Public Information Bulletin (Biuletyn Informacji Publicznej) contain information about the activity of the Supreme Chamber of Control and present the most important documents it publishes, such as analyses of the state budget execution and monetary policy guidelines, the NIK's activity reports and pronouncements on audit results that have been submitted to the Sejm.

Furthermore, the NIK informs about results of its audits and popularizes the knowledge of its functioning through press conferences. In 2006, the media presented numerous materials related to the NIK's activity, including 4,631 publications in the press and 1,437 broadcasts on television and on the radio.

Współpraca z Sejmem

Cooperation with the Sejm

NIK jest naczelnym organem kontroli państwowej i podlega Sejmowi RP, a jej podstawowym zadaniem jest dostarczanie wiedzy o stanie państwa. Realizuje je, przedstawiając informacje o wynikach kontroli. W 2006 r. NIK przedłożyła Sejmowi RP 174 informacje. Bieżąca współpraca wyraża się uczestnictwem przedstawicieli Izby w pracach legislacyjnych i obradach komisji sejmowych, w trakcie których mogą oni zgłaszać uwagi do przedłożeń rządowych oraz do informacji, sprawozdań i projektów dokumentów. W 2006 r. przedstawiciele Izby wzięli udział w 916 posiedzeniach komisji sejmowych. Ponadto NIK złożyła do Sejmu 52 wnioski de lege ferenda, postulując nowelizację przepisów rangi ustawowej oraz zmiany w rozporządzeniach dotyczących kluczowych dla funkcjonowania państwa kwestii.

Prezes NIK wystąpił na 2 posiedzeniach plenarnych, przedstawiając Sejmowi *Analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2005 r.* oraz *Sprawozdanie z działalności NIK w 2005 r.* W styczniu 2006 r., podczas debaty sejmowej zaprezentował informację o funkcjonowaniu transportu lądowego w Polsce, stanie jego infrastruktury oraz działalności organów odpowiedzialnych za określenie strategii państwa w tym sektorze gospodarki.

The NIK is a supreme state audit body, subordinate to the Sejm (the lower chamber of the Polish Parliament) and its main task is to provide information on the situation of the State. The NIK fulfils this task through submitting pronouncements on audit results. In 2006, the NIK submitted to the Sejm 174 pronouncements. The cooperation between the two institutions is shown through participation of NIK representatives in legislative works and sessions of parliamentary committees, during which they may submit comments on governmental bills, reports and draft documents. In 2006, NIK representatives took part in 916 sessions of parliamentary committees. Moreover, the NIK submitted to the Sejm 53 de lege ferenda proposals postulating changes in normative acts and in regulations related to the main areas of the State's functioning.

The NIK President took the floor at two plenary sessions presenting to the Sejm *The Analysis of the State Budget Execution and Monetary Policy Guidelines in 2005* and the *NIK Activity Report for 2005*. In January 2006, during one of the Sejm sessions, he presented the pronouncement on the functioning of surface transportation, the condition of its infrastructure and the functioning of bodies responsible for developing the State's strategy in this sector of the economy.

Działalność wydawnicza

Publications

Najstarszym wydawnictwem, ukazującym się od 1956 r., jest dwumiesięcznik *Kontrola Państwowa*, przeznaczona nie tylko dla kontrolerów, ale także dla odbiorców zewnętrznych. Publikuje ona artykuły z dziedziny prawa, ekonomii, gospodarki i finansów, przedstawia ustalenia ważniejszych kontroli prowadzonych przez Izbę oraz prezentuje systemy kontroli funkcjonujące w innych krajach. W 2006 r. ukazały się dwa numery specjalne. Trzeci numer *Kontroli Państwowej* miał szczególny charakter – poświęcono go 50. rocznicy ukazania się czasopisma.

Propagowaniu dobrych praktyk kontrolnych służy *Przegląd Metodyczny* – nowy, specjalistyczny periodyk, przeznaczony do użytku wewnętrznego, którego pierwszy numer ukazał się w maju 2006 r. Przybliża on techniki prowadzenia kontroli oraz popularyzuje nowatorskie rozwiązania stosowane w NIK i innych najwyższych organach kontroli na świecie. Pismo ma otwartą formułę – zamieszcza opinie czytelników oraz umożliwia wymianę poglądów na aktualne tematy związane z kontrolą. Okazjonalnie ukazują się *Biuletyn NIK* oraz *Biuletyn Informacyjny*.

NIK wydaje także książki – przede wszystkim specjalistyczne pozycje z zakresu metodyki badań kontrolnych. Popularyzując dobre praktyki oraz doświadczenia innych najwyższych organów kontroli, tłumaczy i wydaje zagraniczne podręczniki z dziedziny kontroli. W 2006 r. nakładem Izby ukazała się książka duńskiego autora, Rolfa Elm-Larsena pt. *Kontrola wykonania zadań*. Ponadto, w 2006 r., wydano polsko-angielską, skróconą wersję *Sprawozdania z działalności NIK w 2005 r.*, przeznaczoną dla odbiorcy zagranicznego.

The oldest magazine, issued since 1956, is *Kontrola Państwowa* (State Audit Journal) addressed both to auditors and those not professionally involved in auditing. It contains articles related to law, economics, economy and finance, as well as findings of the most important audits carried out by the NIK. It also provides information on audit systems operating in other countries. In 2006 two special issues of *Kontrola Państwowa* were published. The third edition of *Kontrola Państwowa* was dedicated to the 50th anniversary of the publication of the first issue of the magazine and presented its history.

Przegląd Metodyczny (Methodological Review) is a new specialist magazine addressed to NIK auditors, published since May 2006, dedicated to popularization of good practices in auditing. It presents audit techniques and new solutions applied at the NIK and Supreme Audit Institutions of other countries. The formula of this periodical allows the readers to present their opinions and exchange views on matters related to auditing. The NIK also publishes *Biuletyn NIK* (NIK Bulletin) and *Biuletyn Informacyjny* (Information Bulletin) which appear on an irregular basis.

The NIK also publishes books dedicated, in the first place, to audit methodology. In a bid to popularize good practices and experiences of other Supreme Audit Institutions, the NIK prepares translations of foreign publications related to auditing. In 2006, it published the book by Rolf Elm-Larsen entitled *Performance Audit* and a Polish – English version of Supreme Chamber of Control *Annual Report 2005* addressed to foreign readers.

Współpraca międzynarodowa

Działalność międzynarodowa NIK w 2006 r. koncentrowała się na współpracy z Europejską Organizacją Najwyższych Organów Kontroli EUROSAI oraz Komitetem Kontaktowym prezesów najwyższych organów kontroli państw UE i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Rozwijano współpracę z INTOSAI, ARABOSAI i EUROCONTROL. NIK utrzymywała aktywne kontakty z najwyższymi organami kontroli państw członkowskich UE, krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz Chin, Mongolii, Kazachstanu, Indii i Meksyku. Do priorytetowych dziedzin współpracy należały: kontrola środowiska i środków unijnych, współpraca transgraniczna i regionalna, a także wymiana doświadczeń w zakresie doskonalenia standardów, metodyki kontroli oraz systemu szkoleń kontrolerów. Szczególną formą współpracy był przegląd partnerski NIK, przeprowadzony przez Urząd Kontroli Państwowej Danii.

Udział NIK w kontrolach międzynarodowych

W 2006 roku kontrolerzy Izby uczestniczyli, jako obserwatorzy, w 13 kontrolach ETO prowadzonych w Polsce, w większości poświęconych poświadczeniu wiarygodności za lata obrachunkowe 2005-2006. NIK angażowała się szczególnie w działania związane z 14 międzynarodowymi kontrolami równoległymi, które dotyczyły m.in. ochrony środowiska, zabezpieczenia przeciwpowodziowego, raportowania o nieprawidłowościach w wykorzystaniu Funduszy Strukturalnych UE oraz zagadnień związanych z funkcjonowaniem obszarów przygranicznych. Kontrole równoległe prowadzone były najczęściej z udziałem najwyższych organów kontroli krajów sąsiadujących z Polską: Litwy, Białorusi, Ukrainy i Słowacji.

Formy współpracy dwustronnej i wielostronnej

Pracownicy NIK w 2006 r. przeprowadzili wykłady dla kontrolerów z najwyższego organu kontroli Albanii – w ramach projektu realizowanego przez SIGMA. Szkolenia dotyczyły m.in. reformowania najwyższych organów kontroli w okresie transformacji ustrojowej, postępowania kontrolnego, działań zapobiegających korupcji oraz stosunków najwyższych organów kontroli z krajowymi partnerami zewnętrznymi. W marcu NIK była organizatorem seminarium dla kontrolerów z najwyższych organów kontroli Białorusi, Litwy, Rosji, Ukrainy i Polski, podczas którego zaprezentowano ich osiągnięcia w dziedzinie postępowania kontrolnego. We wrześniu Prezes NIK wziął udział w corocznym spotkaniu przedstawicieli najwyższych organów kontroli państw bałtyckich i nordyckich w Rydze, zaś w październiku uczestniczył w spotkaniu prezesów najwyższych organów kontroli krajów Grupy Wyszehradzkiej, Austrii i Słowenii.

Zebranie Komitetu Kontaktowego prezesów najwyższych organów kontroli państw UE i ETO

W grudniu 2006 r. NIK zorganizowała w Warszawie doroczne zebranie Komitetu Kontaktowego. Uczestniczyli w nim prezesi najwyższych organów kontroli 27 państw członkowskich UE oraz Prezes ETO, prezesi najwyższych organów kontroli krajów przystępujących i kandydujących do UE oraz reprezentanci Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Na wniosek Prezesa NIK Komitet przyjął uchwałę *W sprawie wzmocnienia i usprawnienia współpracy między najwyższymi organami kontroli Unii Europejskiej w celu poprawy rozliczalności środków wspólnotowych*.

EUROSAI

Od 1999 r. NIK koordynuje pracę Grupy roboczej EUROSAI ds. kontroli środowiska. NIK była współorganizatorem spotkania grupy, w listopadzie 2006 r., w Luksemburgu. Poświęcono je kontrolom ochrony bioróżnorodności w Europie, a także kontrolom ochrony przeciwpowodziowej. Jako koordynator grupy NIK przyczyniła się do utworzenia podgrup ds. kontroli skutków klęsk żywiołowych i powodowanych przez człowieka oraz ds. eliminacji odpadów radioaktywnych. NIK bierze też udział w pracach innych grup roboczych EUROSAI: ds. informatyki, ds. ulg i zwolnień podatkowych, ds. badań wskaźników efektywności działania administracji podatkowej oraz ds. szkoleń. Istotną formą aktywności NIK na forum EUROSAI były przygotowania do VII Kongresu EUROSAI, który odbędzie się w 2008 r. w Krakowie. Zarząd EUROSAI zatwierdził zaproponowane przez NIK tematy kongresu: *Jakość kontroli*, *Kontrola programów społecznych w zakresie edukacji* oraz *Kontrola programów społecznych w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych*.

Cooperation with other Supreme Audit Institutions

In 2006, international activities of the NIK mainly concentrated on cooperation with the European Organization of Supreme Audit Institutions – EUROSAI and with the Contact Committee of the Heads of the Supreme Audit Institutions of the European Union Member States and the European Court of Auditors (ECA). The NIK also developed cooperation with INTOSAI, ARABOSAI and EUROCONTROL. Active relations were continued involving the Supreme Audit Institutions of the EU Member States, of the countries of Central and Eastern Europe, as well as of China, Mongolia, Kazakhstan, India and Mexico. Priority cooperation areas covered environmental auditing, audits of EU funds, transboundary and regional cooperation, as well as exchange of experiences regarding standards and methodology improvement and auditor training systems. A special form of cooperation was a peer review of the NIK conducted by the National Audit Office of Denmark.

Participation of the NIK in international audits

In 2006, the NIK auditors participated as observers in 12 audits carried out by the ECA in Poland. The majority of these audits were dedicated to declaration of assurance for the accounting years 2005-2006. The NIK was involved in 14 international parallel audits regarding, for example, environmental protection, anti-flood protection systems, reporting on irregularities in the use of EU Structural Funds and matters related to the functioning of border areas. The parallel audits were conducted together with the SAs of the neighbouring countries: Lithuania, Belarus, Ukraine and Slovakia.

Forms of bilateral and multilateral cooperation

In 2006, the NIK employees gave lectures for auditors of the Supreme Audit Institution of Albania within a project implemented by SIGMA. The training was related to, for instance, reforms of SAs undergoing political transformations, audit proceedings, measures for preventing corruption and relations between SAs and national external partners. In March, the NIK organized a seminar for auditors of the Supreme Audit Institutions of Belarus, Lithuania, Russia, Ukraine and Poland during which they presented their achievements in the area of audit proceedings. In September, the NIK President took part in the annual meeting of representatives of the Supreme Audit Institutions of the Baltic and Nordic Countries in Riga, and in October, he participated in the meeting of the Heads of the SAs of the Visegrad Group, Austria and Slovenia.

Meeting of the Contact Committee of the Heads of the SAs of the EU Member States and the ECA

In December 2006 in Warsaw, the NIK organized an annual meeting of the Contact Committee. It hosted the Heads of the Supreme Audit Institutions of 27 EU Member States, the President of the European Court of Auditors, Heads of the SAs of acceding and candidate countries, as well as representatives of the European Commission and the European Parliament. On a motion by the NIK President, the Contact Committee adopted the Resolution on the Strengthening and Facilitating of the Cooperation between the EU SAs to Contribute to the Improvement of Accountability for Community Funds.

EUROSAI

Since 1999, the NIK has been coordinating the activities of the EUROSAI Working Group on Environmental Auditing. The NIK was a co-organizer of the meeting of the Group in Luxembourg in November 2006. It was dedicated to audits of biodiversity protection in Europe and to audits of anti-flood protection systems. As the Group's coordinator, the NIK contributed to the establishment of the subgroups for audits of effects of natural and man-caused disasters and for radioactive waste elimination. The NIK also participates in the activities of EUROSAI working groups for IT, for tax allowances and exemptions, for studies in the area of effectiveness indicators of tax administration activities and for trainings. An important element of the NIK's activity within EUROSAI are preparations for the VII EUROSAI Congress to be held in 2008 in Kraków, Poland. The EUROSAI Board adopted the themes of the Congress developed by the NIK: *Audit Quality, Audit of Social Programmes in the field of Education and Audit of Programmes for Professional Integration of the Disabled.*

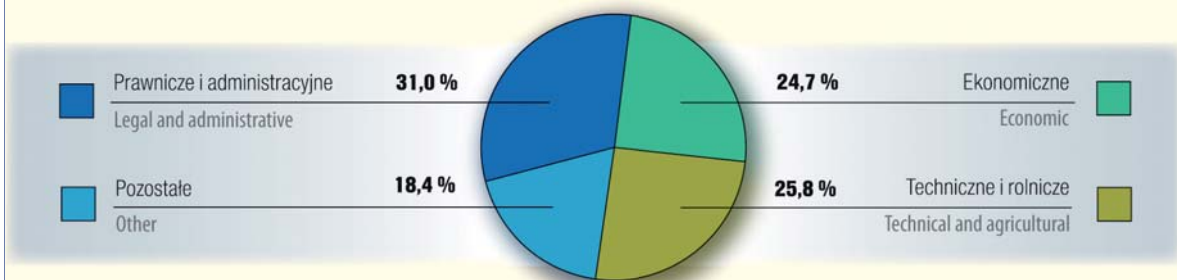
Pracownicy NIK

NIK Staff

Pracownicy wykonujący lub nadzorujący czynności kontrolne – oprócz wyższego wykształcenia – muszą posiadać obywatelstwo polskie, pełną zdolność do czynności prawnych, korzystać z pełni praw publicznych i nie mogą być karani za przestępstwo popełnione z winy umyślnej. Mianowanie na pracownika kontroli państwowej jest możliwe po ukończeniu z wynikiem pozytywnym aplikacji kontrolerskiej.

Auditors and audit managers, apart from a university degree, must have a Polish citizenship, a full capacity to enter legal transactions, they must enjoy full civil rights and cannot have been sentenced for a deliberate crime. A person may be nominated to the post of a state auditor after completing the NIK's Professional Training for Auditors and passing an exam.

Struktura wykształcenia wyższego kontrolerów NIK
Educational background of the NIK's staff

W 2006 r. zatrudnionych było w Izbie 1708 pracowników, w tym 1308 na stanowiskach kontrolerskich, zaś 400 na stanowiskach administracyjnych i obsługi. Wśród pracowników przeważają osoby w wykształceniu prawniczym i administracyjnym oraz ekonomicznym, 77 z nich posiada stopień naukowy doktora.

In 2006, the NIK employed 1,708 people, including 1,308 auditors and 400 people working in administration and services. The NIK employees are usually people with a legal, administrative or economic educational background. 77 out of them are PhDs.

Nabór pracowników na stanowiska kontrolerskie jest prowadzony w drodze otwartego konkursu. Kandydaci do pracy w NIK powinni wykazywać się ponadprzeciętną wiedzą i niezbędnym doświadczeniem zawodowym. W 2006 r. na stanowiska kontrolerskie przyjęto 57 osób. Większość z nich nie przekroczyła 40. roku życia. Prowadzony jest także tzw. nabór wewnętrzny, który umożliwia pracownikom Izby awans zawodowy. Pracownicy mianowani podlegają okresowym ocenom kwalifikacyjnym.

The recruitment procedure regarding auditors consists in an open qualifying procedure. Candidates for work at the NIK should possess exceptional knowledge and necessary professional experience. In 2006, 57 new auditors were recruited. The majority of them are below 40. The NIK also has the so-called internal recruitment system which allows its employees to be promoted. Nominated employees are subject to periodic evaluation.

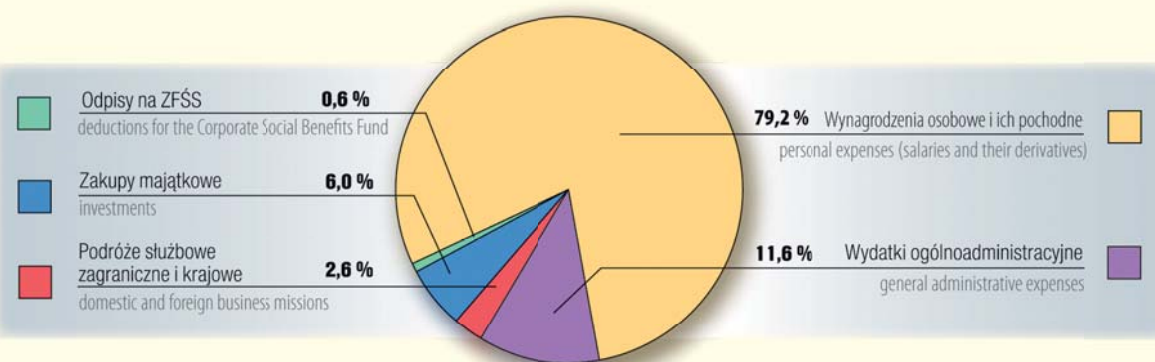
Wykonanie budżetu NIK

Budżet NIK na 2006 rok, określony w ustawie budżetowej po stronie wydatków w wysokości 225.165 tys. zł – po uwzględnieniu przeniesienia środków, dokonanych na podstawie decyzji Prezesa NIK stosownie do bieżąco weryfikowanych potrzeb – został wykonany w 100%. Dochody określone w ustawie na poziomie 460 tys. zł, wykonane zostały w wysokości 863,5 tys. zł, czyli wyższej od prognozowanej o 87,7 %.

Execution of the NIK budget

The NIK budget for the year 2006 was executed in 100%. The Budget Act determined the NIK budget, on the expenditure side - at the level of PLN 225,165,000 – including reallocations of finances made on the basis of the decisions taken by the NIK President, resulting from current need analyses. The revenues – determined in the Budget Act at the level of PLN 460,000 - were realized in the amount of PLN 863,500 which was by 87,7% higher than the forecast.

Struktura wydatków budżetowych Izby w 2006 r.
Expenditure structure in 2006

Opinia Audytora Wewnętrznego NIK

Audyt Wewnętrzny NIK po skontrolowaniu wykonania budżetu państwa w 2006 r. w części 07 – Najwyższa Izba Kontroli, potwierdził prawidłowość jego realizacji. Zakres kontroli i metodyka badań kontrolnych były takie same, jak te, które Izba stosuje w badaniach realizacji budżetu w jednostkach budżetowych. Przygotowanie planu budżetu oraz rozdysponowanie środków budżetowych było zgodne, co do zakresu i terminu, z ustawą o finansach publicznych. Nadzór i kontrola gospodarowania środkami publicznymi została ustanowiona i prowadzona była zgodnie z odpowiednimi przepisami. Dochody budżetowe przekazywane były na rachunek bieżący budżetu państwa w terminach wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa, a zaplanowane wydatki realizowane rytmicznie w każdym kwartale. W ocenie Audytora Wewnętrznego, poszczególne zadania zostały zrealizowane w sposób celowy, oszczędny, a budżet Najwyższej Izby Kontroli w badanym zakresie był wykonany w sposób legalny, gospodarny, rzetelny i celowy.

Opinion by the NIK Internal Auditor

The NIK Internal Auditor, having examined the state budget execution in 2006 in part 07 – Supreme Chamber of Control, confirmed the regularity of its implementation. The scope of the audit and audit methodology were the same as those applied by the NIK in budget execution audits carried out in budgetary entities. In the opinion of the Internal Auditor, the development of budget plan and allocation of budget resources were compliant with the Act on Public Finance with regard to both the scope and the dates. The supervision and control of public funds management were established and executed in conformity with respective regulations. Budget revenues were transferred to the current account of the State Budget on the dates set out in the regulation by the Council of Ministers on the detailed method for the state budget execution, and the planned expenditures were realized regularly every quarter. According to the Internal Auditor, specific tasks were performed in compliance with the criteria of efficacy and economy, and the budget of the Supreme Chamber of Control was in the period subject to audit executed in compliance with the criteria of legality, sound management, efficacy and integrity.

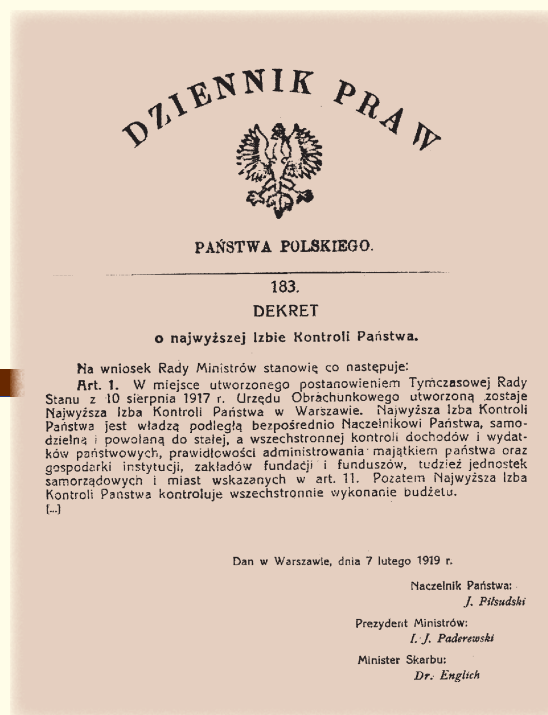
Z dziejów kontroli państwowej w Polsce

Korzenie kontroli państwowej nad finansami publicznymi sięgają tradycji parlamentaryzmu XVI-wiecznej Rzeczypospolitej Obojga Narodów, kiedy to Sejm – początkowo poprzez Trybunał Skarbowy, później przez Komisje Skarbowe Korony i Litwy – zaczął bacznie przyglądać się rozdzielaniu dochodów i wydatków skarbcza królewskiego od kiesy publicznej.

Rozbiory Polski dokonane w XVIII wieku przez Rosję, Prusy i Austrię położyły kres polskim instytucjom państwowym. W XIX wieku funkcjonowały namiastki instytucji kontrolnych – Główna Izba Obrachunkowa Księstwa Warszawskiego, później Izba Obrachunkowa Królestwa Polskiego. Już wtedy zwracano uwagę na konieczność przejrzystości wydatków publicznych, a tym samym chronienia nadrzędnych interesów państwa. – *Ktokolwiek groź publiczny do swego rozporządzenia odbiera, wydatek onegoż usprawiedliwić winien* – mówił w 1808 roku w dyskusji nad projektem dekretu o Głównej Izbie Obrachunkowej Tadeusz Dembowski, minister skarbu Księstwa Warszawskiego.

Dopiero jednak odzyskanie niepodległości w 1918 r. i podpisanie przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego Dekretu o Najwyższej Izbie Kontroli Państwa w dniu 7 lutego 1919 r., położyły fundament pod rozwój nowoczesnej instytucji kontroli finansów publicznych, jaką jest dziś NIK. Na mocy dekretu Najwyższa Izba Kontroli Państwa stała się *władzą podległą bezpośrednio Naczelnikowi Państwa, samodzielną i powołaną do stałej, a wszechstronnej kontroli dochodów i wydatków państwowych, prawidłowości administrowania majątkiem państwa oraz gospodarki instytucji, zakładów fundacji i funduszy, tudzież jednostek samorządowych i miast... Poza tym Najwyższa Izba Kontroli Państwa kontroluje wykonanie budżetu.*

W myśl Konstytucji marcowej z 1921 roku NIK działała na zasadzie kolegalności, a gwarancją jej niezawisłości była sędziowska niezależność członków Kolegium. Izba powołana była do kontroli całej administracji państwowej pod względem finansowym, badania zamknięć rachunków państwa oraz przedstawiania corocznie Sejmowi wniosku o udzieleniu lub odmówieniu rządowi absolutorium. Ustawa o kontroli

państwowej z 3 czerwca 1921 roku, obowiązująca do końca Drugiej Rzeczypospolitej, potwierdzała usytuowanie NIK jako niezawisłego organu państwowego, współdziałającego z parlamentem.

W czasie II wojny światowej NIK funkcjonowała na emigracji, w oparciu o dekret Prezydenta RP z 17 lutego 1940 r., zaś w kraju, pod okupacją niemiecką, działała w podziemiu Sekcja Kontroli Delegatury Rządu na Kraj.

W 1944 r. w ramach ustanawiania nowego aparatu państwowego, uprawnienia przedwojennej NIK, na podstawie ustawy o radach narodowych, przejęło Prezydium Krajowej Rady Narodowej, powołując Biuro Kontroli. Dopiero ustawa z dnia 9 marca 1949 r. o kontroli państwowej reaktywowała NIK i podporządkowała ją Sejmowi i Radzie Państwa, jako organ służący do badania *w razie potrzeby i dorywczo* działalności administracji publicznej i gospodarki narodowej. Względna samodzielność Izby trwała do roku 1952 – uchwalona w listopadzie ustawa o kontroli państwowej, ustanawiając Ministerstwo Kontroli Państwowej, zepchnęła Izbę do rangi resortu rządowego.

Popaździernikowa odwilż przyniosła zmianę w usytuowaniu Izby pośród organów państwa – w 1957 roku powrócono do

Brief history of the Supreme Chamber of Control

State control over public finance. It stems back to the parliamentary traditions of the 16th-century Republic of Two Nations, the time when the Sejm (the Lower Chamber of the Polish Parliament) acted, initially through the Treasury Court and then through various Treasury Committees of the Polish Crown and of Lithuania, to examine the distribution of income and public expenditures by the Royal Treasury.

The 18th-century partitions of Poland by Russia, Prussia and Austria effectively dissolved Poland's state institutions. Token auditing bodies, such as the Central Chamber of Auditors of the Warsaw Duchy, survived well into the 19th century as they were turned into the Chamber of Auditors of the Kingdom of Poland. Even then considerable emphasis was placed on the need to ensure the transparency of public spending with a view to protect supreme state interests. *Each person responsible for spending a penny of public money should be prepared to justify its expenditure*, demanded Tadeusz Dembowski, Minister of the Treasury of the Warsaw Duchy, in 1808 in a debate over a draft Decree on the Central Accounting Chamber.

It was not until Poland had regained its sovereignty in 1918 and until the Decree on the Supreme Chamber of Control of the State had been signed by the Chief of State Józef Piłsudski on 7 February 1919 that the groundwork was laid for establishing a modern public finance audit institution which later evolved into today's Supreme Chamber of Control. By this very decree, the Supreme Chamber of Control of the State became *an authority that reported directly to the Head of Government, an independent body appointed to oversee continuously and comprehensively state income and expenditures and ensure the adequacy of management of state assets and institutions, foundations and funds, as well as local governments and cities... The Supreme Chamber of Control of the State also audited the budget implementation.*

In pursuance of the Constitution of March 1921, the Supreme Chamber of Control (NIK) was established as a collegiate body whose autonomy rested on the independence of the NIK College's members. The NIK was to control finances in the entire state administration, investigate closures of state accounts and

make annual recommendations to the Polish Lower Chamber of Parliament (Sejm) on discharging the government. The State Control Act of 3 June 1921, in effect through the end of the Second Polish Republic, reasserted the NIK's position as an independent state authority with close links to the Parliament.

During the Second World War, the NIK operated from abroad by force of the Decree of the President of the Polish Republic dated 17 February 1940. Domestically, during the German occupation, the NIK remained in the underground as the Section for Auditing of the Domestic Government Delegation.

In 1944, in an effort to set up a new state administration by virtue of the National Councils Act, the powers of the pre-war NIK passed to the Bureau of the Domestic National Council which established an Audit Office. By force of the State Control Act of 9 March 1949, the NIK was reinstated and placed under the authority of the Sejm and the State Council, in charge of monitoring public administration and the national economy *ad hoc and on an as-needed basis*. The NIK retained relative independence until 1952 as the November State Control Act set up a Ministry for State Audits and relegated the NIK to the status of a governmental ministry.

The thaw that followed October 1956 would again reposition the NIK relative to other governmental institutions as it put it under the command of the Sejm in 1957. This made the NIK an autonomous division of the State. Its President was to be appointed and removed from office by the Sejm. The NIK issued recommendations on discharging the government, and submitted annual reports on its own operations. The system survived until 1976 when, despite retaining its name, the NIK

Siedziba NIK
w latach 1928–1938
Warszawa,
ul. Żurawia
róg Poznańskiej

NIK Headquarters
in 1928–1938
in Warsaw,
Żurawia and
Poznańska streets

zasady podległości NIK Sejmowi. Izba została ukształtowana w osobny pion organów państwowych. Prezesa NIK powoływał i odwoływał Sejm. Izba przedstawiała wnioski w sprawie abso-lutorium dla rządu, prezentowała też coroczne sprawozdania ze swej działalności. Stan taki przetrwał do 1976 r., kiedy to, mimo zachowania swej nazwy, Izba przekształcona została ponownie w organ administracji. Nadzór nad NIK powierzono Prezesowi Rady Ministrów.

Sierpień 1980 i społeczne oczekiwania przyniosły zmiany w funkcjonowaniu Najwyższej Izby Kontroli. Na mocy ustawy z 8 października 1980 r. powrócono do istniejącego wcześniej modelu, zakładającego usytuowanie kontroli państwowej przy Sejmie i niezależnienie Izby od administracji rządowej. W ten sposób uległa także wzmocnieniu kontrolna funkcja Sejmu. W okresie Polski Ludowej struktura organizacyjna Izby zmienia-ła się w zależności od kolejnych zmian w przepisach prawnych. Prawie pół wieku istnienia PRL nie zdołało zaprzepaścić dorobku legislacyjnego okresu XX-lecia międzywojennego. Izbie zawsze zależało na podkreśleniu niezależności kontroli państwowej i obiektywizmie postępowań kontrolnych.

Fundamentalne zmiany polityczne, społeczne i ekonomiczne w Polsce, zainicjowane w 1989 r., spowodowały konieczność odpowiedniego zreformowania kontroli państwowej. Ostateczne określenie roli i sposobu działania NIK nastąpiło w dniu 23 grudnia 1994 roku, kiedy to Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o Najwyższej Izbie Kontroli, której rozwiązania zostały następnie potwierdzone w Konstytucji z 1997 r. Przemiany w Polsce w kolejnych latach, wynikające z trans-formacji ustrojowej oraz przygotowań do członkostwa w Unii Europejskiej, miały wpływ na podjęty przez Izbę proces uno-wocześniania kontroli państwowej. NIK posiadając wieloletnią tradycję, łączy własne osiągnięcia z najlepszymi rozwiązaniami stosowanymi na świecie.

was again turned into an administrative authority. Supervision over the NIK was given to the Prime Minister.

As public pressure mounted, the functioning of the Supreme Chamber of Control was revamped in August 1980. By force of the Act of 8 October 1980, the original arrangement of having the NIK report to the Sejm was restored, making it independent of state administration. This was also instrumental in strengthening the control function of the Sejm. In communist Poland, the NIK was restructured with successive legislative modifications. All over that time, the NIK fought for the independence of the state control system and for the objectivity of audit proceedings. Never in the five decades of its existence did the People's Republic of Poland manage to undo the legislative achievements of the Inter-war Period (1918–1939).

The fundamental political, social and economic transition launched in Poland in 1989 prompted reforms of the state control system. The role of the NIK and the grounds rules governing its operation crystallized on 23 December 1994 as the Sejm of the Polish Republic passed the Act on the Supreme Chamber of Control and as the main precepts of that Act were embedded in the Constitution of 1997. The subsequent transition in Poland, which resulted from the change of the political and economic systems and from Poland's preparations for accession to the European Union, fuelled state control reforms that were spearheaded by the NIK. The NIK has relied on its long-standing traditions to combine its accomplishments with state-of-the-art solutions from across the world. The NIK continually improves its operations as it aspires to the highest quality standards with an eye to strengthening its authority and boosting its credibility for the benefit of both the State and its citizens.

Prezesi NIK powołani przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

NIK Presidents since 1989

Walerian Pańko
✠ 1991

Lech Kaczyński
1992–1995

Janusz Wojciechowski
1995–2001

Mirosław Sekuła
2001–

Projekt i opracowanie
Departament Strategii Kontrolnej NIK
Tłumaczenie
Wydział Współpracy z Zagranicą

Design and prepared
by the Department of Audit Strategy NIK
Translation
by the International Cooperation Unit

© Najwyższa Izba Kontroli

